

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
SLOVENIJE

DELO

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO
ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE
5. OKTOBRA 1934 USTANOVILO KOMU-
NISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLO-
VENSKEGA POROČALCA«, KI GA JE
LETA 1941 USTANOVILO OSVOBODIL-
NA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

Glavni urednik Janez Vipotnik Odgovorni urednik Franc Setinc

LJUBLJANA, ponedeljek, 14. avgusta 1961 – Leto III, štev. 221

Proslava ljudske vstaje v Brkinih

Hrpelje, 13. avgusta. Zve-
ze vojaških vojn invalidov
iz Kopra, Sežane, Hrpelja in
Ilirske Bistrice so danes pri-
redile proslavo 20. obletnice
ljudske revolucije v Brkinih,
valovitem gričevnatem pod-
ročju zahodno od Ilirske Bi-
strice, na katerem se je pri-
morsko ljudstvo pod vod-
stvom KP in OF Slovenije
kmalu po napadu nacistič-
nih tolp na Jugoslavijo
aktivno vključilo v borbo za
narodno in socialno osvobo-
ditev.

Bivši borec in invalidi so
obiskali Pregarje, Tatre in
Kozjane, kjer so položili
vence na spomenike padlim
borcem. V kulturnih progr-
mah in nastopih sta sodelo-
vala pevski zbor DPD Svo-
boda iz Kopra in godba na
pihala iz Podgorja.

M.

SKUPNA IZJAVA VLAD DRŽAV ČLANIC VARŠAVSKEGA PAKTA

Meja v Berlinu zaprta

Članice varšavskega pakta izjavljajo, da zahodne države izkoriš-
šajo zahodni Berlin za podtalno delovanje proti Nemški demo-
kratični republiki in zahtevajo od NDR, naj stori potrebne korake
za nadzorstvo nad mejo z zahodnim Berlinom – Potreba po teh
ukrepih bo odpadla, ko bo sklenjena mirovna pogodba z Nemčijo

BERLIN, 13. avg. (Tanjug). »Neues Deutschland« je ob-
javil danes skupno izjavo vlad držav članic Varšavskega
pakta, ki vsebuje zahteve, naj vlada Nemške demok-
ratične republike stori potrebne korake za nadzorstvo na
meji z zahodnim Berlinom, da bi preprečila podtalno
dejavnost, ki izvirja iz Zvezne republike Nemčije in držav
Atlantskega pakta.

V izjavi je rečeno, da je
ZSSR v popolnem soglasju s
podpisnicami Varšavske po-
godbe poslala zahodnim drž-
avam predloge o sklenitvi
mirovne pogodbe z obema

nemškima državama in o polo-
žaju zahodnega Berlina kot
svobodnega demilitarizirane-
ga mesta. Ta predlog — je
rečeno dalje v izjavi — upo-
števava realni položaj, ki se je

izkristaliziral po vojni v
Nemčiji in Evropi in ima na-
men odpraviti ostanke druge
svetovne vojne in utrditi
mir. Toda vlade zahodnih
držav niso pokazale pripravl-
jenosti, da bi s pogajanjem
našli ustrezno rešitev. Na-
sprotno, uradni predstavniki
držav NATO napovedujejo
krepitve oboroženih sil in
delno mobilizacijo in celo
objavljajo načrte o invaziji
NDR, medtem ko zahodno-

nemški revanšisti odkrito
zahtevajo atomsko orožje.

Izjava dalje pravi, da za-
hodne države izkoriščajo za-
hodni Berlin za podtalno de-
lovanje proti NDR in drža-
vam socialističnega tabora
in da vladajoči krogi Zvezne
republike in vohunski orga-
ni držav NATO uporabljajo
prometne zveze z Zahodnim
Berlinom za spodbujanje
gospodarstva NDR in za pri-
dobivanje njenih državlj-
nov, da bi odšli v Zahodno
Nemčijo. Te države naje-
majo predvsem za Bundes-
wehr, za vohunstvo in sabo-
tažo v NDR. V te namene so
ustanovili tudi posebne
sklad, Adenauer pa je pred
kratkim zahteval od vlad
članice NATO, da se mora ta
sklad povečati. Značilno je
— je rečeno dalje v skupni
izjavi — da se je v zadnjem
času podtalno delo iz Zahod-
nega Berlina okrepiло prav
po predlogih ZSSR in drugih
socialističnih držav o nujni
potrebi po sklenitvi mirovne
pogodbe z Nemčijo, kar ško-
duje ne samo interesom
NDR, ampak tudi drugim drž-
avam socialističnega tabora.

Države Varšavske pogodbe
ne morejo — kakor opozarja
izjava — mimo agresivnih na-
klepov reakcionarnih sil
Zvezne republike in njenih
zaveznikov v NATO, ampak
morajo storiti ustrezne ko-
roke, da bi zaščitile varnost
NDR oziroma vsega nemške-
ga naroda. Vlade Varšavske
pogodbe se obracajo na
Ljudsko zbornico in vlado
NDR s predlogom, naj sto-

ri takšne korake na mejah z
Zahodnim Berlinom, ki bi o-
mogeli zanesljivo nadzor-
stvo in preprečili podtalno
delo proti državam sociali-
stičnega tabora. Samo ob se-
bi se razume — je rečeno v
izjavi — da ti ukrepi ne bo-
do kršili obstoječih odredb
o prometu in nadzorstvu na
prometnih zvezah z zahod-
nim Berlinom in Zahodno
Nemčijo.

Vlade Varšavske pogodbe
— poudarja izjava — se za-
vedajo, da bodo ti zaščitni
ukrepi na mejah z zahodnim
Berlinom povzročili neke ne-
prijetnosti državljanom NDR
toda glede na sedanji polo-
žaj bodo za to izključno kri-
ve zahodne države, pred-
vsem vlada Zvezne republi-
ke. Dejstvo, da je bila meja
z Zahodnim Berlinom dosle,
odprta, je bilo v upanju, da
zahodne države ne bodo zlo-
rabile dobre volje vlade NDR.
Toda te države so, ne da bi
spoštovale interese nemške-
ga naroda in berlinskega
prebivalstva, izkoristile se-
danje stanje na mejah z za-
hodnim Berlinom za svoje
podle podtalne namene. Se-
danje nenormalno stanje je
treba končati s povečanim
nadzorstvom na mejah z za-
hodnim Berlinom.

»Obenem — je rečeno na
koncu izjave — imajo vlade
članice Varšavskega pakta
za potrebno poudariti, da bo
potreba po teh ukrepih od-
padla, brž ko bo urejeno
vprašanje miru z Nemčijo in
na tej osnovi urejena spor-
na vprašanja.«



Predsednik Tito je v soboto sprejel tunizijskega zunanjega ministra dr. Sadoka Moka-
dema, ki je predsedniku Titu izročil osebo poslanico predsednika Burgibe

Telefoto

Zahodnoberlinski senat zahteva »energične ukrepe« od Zahoda

BONN, 13. avg. (Tanjug). Po dvurnem izrednem zaseda-
nju zahodnoberlinskega senata so sporočili, da so za-
hodni države poslali zahtevo, naj stori »energične
korake« pri Sovjetski zvezi ob uvedbi poostregega na-
dзорstva nad prometom v Berlinu po vzhodnonemških
organizacijah.

Zaradi najnovejšega po-
lozaja so za drevi sklicali
plenum zahodnoberlinskega
senata, pred tem pa se je
berlinski župan Willy
Brandt posvetoval z zastop-
niki zahodnih držav v za-
vezniški komandaturi v Za-
hodnem Berlinu.

Vzdušju splošne nape-
tosti v mestu, kjer je že
prišlo do incidenta, ko je
večja skupina meščanov iz
Zahodnega Berlina skušala
odstraniti ograjo iz bodoče
ceste na mejnem prehodu,
je župan Brandt obiskal
danes obmejnega mesta z
zahodnim delom Berlina.
Med svojim obhodom je
dal za tisk izjavo, v kateri
je najostreje obsodil za-
ostreje nadzorstva kot kr-
šitev četrtega statusa
mesta. Brandt se je obrnil
na prebivalce NDR z izja-
vo, da se zahodni Nemci »v
teh urah čutijo z njimi
tesneje povezani kot kdaj-
koli prej«.

Francosko topništvo obstreljuje tunizijsko ozemlje

Tunis, 13. avg. (Reuter).
Francosko topništvo iz Al-
žirije je tudi danes obstre-
ljevalo tunizijsko ozemlje
v območju En Draham v
Severni Tuniziji. Zaradi
tega obstreljevanja, med
katerim je bilo izstreljenih
50 granat, sta bila ubita
dva tunizijska delavca,
druga dva pa ranjena.

Oddelek francoske peho-
te je skušal ob podpori tan-
kov in starih vojskih letal
prodrati na tem delu na
tunizijsko ozemlje. Toda
enote tunizijske armade so
preprečile ta poskus.

RAZVESELJIVA VEST IZ LUKSEMBURGA

Cerar evropski prvak

V neposrednem dvoboju z vso evropsko elito je pustil za seboj
zadnjega prvaka Titova (SZ) in se uvrstil tudi še v vseh šest
finalov za kolajne

LUKSEMBURG, 13. avg. Jugoslovanski športni naplosn
telovadba še posebej sta danes v mestu, v katerem je
pred 35 leti jugoslovanski telovadeč Primožič nazadnje
osvojil svetovno prvenstvo, zabeležila nov izjemen do-
žek. 21-letni ljubljanski študent prava Miroslav Cerar je
tam osvojil absolutno prvenstvo Evrope, postal najboljši
v skupnem seštevku točk v poljubnem šestorboju in vajah
na orodju in tako nasilec »Coupe d'Europe« 1961.

Luksemburg je danes do-
živel majhno reprizo olim-
pijskih iger v Rimu. 23 ev-
ropskih držav je tja posla-
lo po dva najboljša zastop-
nika, ki je na italijanski
strani Mont Blanca. Ni
znano, kaj je povzročilo to
hudo nesrečo.

Frankfurtu, Blume (Spani-
ja) 1957 v Parizu, Titov
(SZ) 1959 v Kijevu, hvalni
in sedaj 1961 naš Miro Ce-
rar. Vrh in vztrajni telov-
vadeč, ki ga je za doseda-
nje velike preiskunje in
tudi za to pripravil Boris
Gregorka, je postal evrop-
ski prvak v neposrednem
boju s celotno evropsko
elito, med katero je bil tu-
di zadnji evropski šampion
in naš znanec iz ljubljani-
skega tekmovalca Jurij Ti-
tov.

Končni vrstni red tekmo-
valcev v šestorboju je na-
slednji.

1. Cerar (Jugoslavija) 56,05.
2. Titov (SZ) 57,05.
3. Carminucci (Italija) 56,65.
4. Menichelli (Italija) 56,55.
5. Fürst (Zahodna Nem-
čija) 56,30.
6. Stoffel (Luksemburg).
7. Stastny (ČSSR) in
8. Leontijev (SZ) 55,80.
9. Kapsazov (Bolgarija) 55,65.
10. Prodanov (Bolgarija) in
Rokosa (Poljska) 55,30.

Dvanaesti je bil vzhod-
nonemški prvak Natchigal
s 55,00 točkami, takoj za
njim — trinajsti — pa dru-
gi jugoslovanski telovadeč
Petrovič s 54,95 točke, tako-
da je prehitel tudi tako
znana mojstra, kakršna sta
Zahodni Nemec Lhys, Če-
slovak Gajdoš in še vsi
ostali.

Tekmovanje je bilo na-
sploh velik uspeh mladih.
Razen Jugoslavana Cerar-
ja sta se za najvišji plas-
ma z dosedanjim prvkom
Titovom borila še 21-letni
Italijan Carminucci in nje-
gov še dve leti mlajši ro-
jak Menichelli. Oba ta dva
telovadca sta osvojila ko-
lajne že v Rimu. Miro Ce-
rar, ki je imel v Rimu smo-
lo, pa je svoj veliki dan
priznal danes.

Tekmovanje za splošno
oceno je bil prvi — in naj-
važnejši del evropskega pr-
venstva. Prvih šest plasir-
anih je prišlo na svetovno
prvenstvo v Moskvi, ki bo
održano leta 1962. Najbolj
uspešni so bili Titov (SZ) s
57,05 točkami, Cerar (Jug) s
56,05 točkami, Carminucci
(Italija) s 56,65 točkami,
Menichelli (Italija) s 56,55
točkami, Fürst (Zahodna
Nemčija) s 56,30 točkami,
Stoffel (Luksemburg) s 56,30
točkami, Stastny (ČSSR) s
55,80 točkami, Leontijev (SZ)
s 55,80 točkami, Kapsazov
(Bolgarija) s 55,65 točkami,
Prodanov (Bolgarija) s 55,30
točkami, Rokosa (Poljska) s
55,30 točkami.

nih z vsakega orodja pa si
je priborilo še pravico do
nastopa v finalu — za ko-
lajne na posameznih oro-
djih. Po prvem delu tek-
movanja je položaj na po-
sameznih orodjih tak:

bradlja: 1. Cerar (Jug) 9,65, 2. Carminucci (It) 9,55, 3. Titov (SZ) 9,50;

konj z ročaj: 1. Cerar (Jug) 9,75, 2. Titov (SZ) 9,35, 3. Fürst (ZN) 9,35;

preskok: 1. Carminucci (It) 9,65, 2. Cerar (Jug) 9,60, 3. Fürst (ZN) 9,55;

parter: 1. Menichelli (It) 9,70, 2. Leontijev (SZ) 9,70, 3. Cerar (Jug) 9,65;

drog: 1. Cerar (Jug) 9,75, 2. Titov (SZ) 9,66, 3. Stastny (ČSSR) 9,60.

Cerar se je torej uvrstil
v vseh šest finalov in tako
se dopolnil na izredni uspeh.

Takoj po tekmovalcu sta
predsednik Partizana Jugo-
slavije Milivoje Radovanović-Farlin in Cerarjev trener Boris Gregorka dala naslednji izjavi:

M. Radovanović: »Srečen
sem, da sem lahko prisotvoval temu velikemu slavnju
naše telovadbe. Cerar je prvak Evrope naslednjic
pa se bodo najboljši telovadci naše ceeline borili
za ta naslov — leta 1963
v Beogradu. Čestitam vzor-
nemu športniku Cerarju in
njegovemu trenerju Bori-
su Gregorki, ki je tako do-
bro pripravil našega šam-
piona.«

B. Gregorka: »Vsi smo
izredno zadovoljni. Upam,
da bo ta uspeh odprl Mi-
ru in vsem ostalim jugo-
slavskim reprezentan-
tom vrata tudi za nadalj-
nje častne uspehe naše te-
lovadbe.«

Stanje 13. avgusta: Za fron-
talnimi motnjami, ki so danes
prešle Jugoslavijo, se je na
Balkanu in nad alpskimi kra-
ji ponovno zgradilo področje
visokega zračnega pritiska. V
visinah doteka iznad zahodne
Evrope hladnejši zrak.

Napoved za ponedeljek: De-
joma sončno s spremenljivo
oblačnostjo. Najnižje nočne
temperature med 8 in 12, v Pri-
morju 16, najvišje dnevne oko-
li 25 stopinj C.

Posvetovanja v Bonnu

Adenauer in von Brentano sta prekinila
volilno turnejo in se vrnila v Bonn — Za-
hodnonemški kancler zastopa trditve, da
je prišlo do spremembe statusa Berlina

BONN, 13. avg. (Tanjug). Uvedba poostregega nadzorstva
nad prometom med zahodnim in vzhodnim delom Ber-
lina, kakor tudi med nekdanjim glavnim mestom rajha
in NDR je imela za posledico živahno dejavnost zahod-
nonemške vlade.

Zaradi položaja, ki je nastal
danes v zgodnjih jutranjih u-
dah, so se v pisarni kanclerja

Volitve v Južni Koreji šeše maja 1963

Seul, 13. avg. (Reuter).
— Predstavniki Vrhovnega
sveta vojaške junte general
Jung Hui Park je sporočil,
da bodo splošne volitve
v Južni Koreji maja 1963.
Rekel je, da mora sedanja
vojaška uprava ostati na
krmilu v državi 1963, da bi
izvedla prvo leto petletne-
ga plana za gospodarski
razvoj, ki ga bodo začeli
uresničevati leta 1962. Ge-
neral je pripomnil, da bodo
dva meseca pred volitvami
objavili novo ustavo. Po-
litično dejavnost so pre-
povedali 16. maja letos po
vojaškem udaru. Tik pred
volitvami bodo politično
dejavnost spet dovolili.

Arthur Dean o LR Kitajski kot atomski sil

Washington, 13. avgusta
(Reuter). — Šef ameriške
delegacije na trojni pogaj-
anjih o prepovedi atom-
skih poskusov v Ženevi
Arthur Dean je izrazil mne-
nje, da bi LR Kitajska v bli-
žnji prihodnosti lahko
postala atomsko sila. »Ve-
mo«, je dejal Arthur Dean,
»da si na Kitajskem priza-
devajo izdelati atomsko
bombo. Ker je kitajsko
ljudstvo zelo sposobno in
marljivo ni nobenega dva-
ma, da se bo Kitajski po-
srečilo izdelati to bombo
verjetno že v bližnji pri-
hodnosti.«

Adenauerja in v ministrstvu
za zunanje zadeve zvrstila
številna posvetovanja, na
katerih so proučili novi po-
ložaj in izmenjavi mnenja z
zastopniki zahodnih držav
in berlinskega senata.

Kancler Adenauer se je že
zgodaj zjutraj sestel z zuna-
njim ministrom von Bren-
tano, ki je prav tako kot
Adenauer sredi prekinil vo-
lilno turnejo in prišel v
Bonn na posvetovanje z vla-
do in opozicijskimi politiki
zaradi berlinskega položaja.
Von Brentano se je tudi se-
stal s predsednikom Social-
nodemokratske stranke Ol-
denhauerjem in njegovim na-
ministrom Wehnerjem. Po
tem sestanku so sporočili, da
so se razgovarjali »predvsem
o novem položaju v Berli-
nu in da so se »udeleženci
sestankov sporazumeli o ob-
sodbi enostranskega akta
vzhodnonemške vlade, ki po-
meni kršitev četrtega sta-
tusa Berlina«.

Ceprav v predsedstvu vla-
de v Bonnu nečje sporočili
nobelih podrobnosti o po-
svetovanju kanclerja Ade-
nauerja, poudarjajo, da »vla-
da sodi, da je gojanje v
Berlinu dobilo resno obliko«.
Tudi napovedujejo, da je
»prišel trenutek, ko mora
Zahod začeti izvajati sklepe
s konferenca starih zuna-
njih ministrov v Parizu«.

Ukrepe, ki jih je poneli
izvedla vlada NDR na pripo-
ročilo članice Varšavskega
pakta, primerjajo z berlins-
ko blokado 1948-49 in z ne-
miri v vzhodnem Berlinu ju-
nija 1953.

Na temelju raznih napove-
di iz krogov, ki so blizu vla-
di, sodijo v Bonnu, da kan-
cler Adenauer pri svojih se-
stankih posvetovanjih zastopa
trditve, da je s poostrenim

nadzorstvom nad prometom
v Berlinu prišlo do spre-
membe položaja v tem me-
stu. Za takšen primer je —
po istih napovedih — vlada
že na pariskem zasedanju
zunanjih ministrov pregovo-
rila tri zahodne države, naj
uporabijo »neke sankcije«,

da bi z njimi izvajali pritisk
na ZSSR in NDR.

Poleg skupnega protesta
treh zahodnih držav v Mo-
skvi »zaradi kršitve četrte-
nega statusa Berlina po
Vzhodni Nemčiji« omenjajo
med koraki, ki jih bo Bonn
zahteval od Zahoda, tudi mož-
nost gospodarske bojkota
NDR oziroma vzhodnoevrop-
skih držav po Zvezni repu-
blici in v skrajnem primeru
tudi po drugih članicah
NATO. V določenih okoli-
ščinah — pripominjajo v
Bonnu, »niso izključene niti
vojaške demonstracije«.

Alžirski voditelj pobegnil iz franco- skega zapora

Kairo, 13. avg. (MEN). —
Kairski časopis »Gumhuri-
ja« piše, da se je Mustafa
Ašrafu, enemu izmed pe-
torice ugrabljenih voditel-
jev alžirskega osvobodilne-
ga gibanja posrečilo pobe-
gniti iz francoskega zavora
in da je sedaj v glavnem
mestu prijateljske arabske
države. Ašraf je bil okto-
bra 1956 skupaj z Ben Be-
lo in drugimi alžirskimi
voditelji v letalu, ki so ga
francoski lovci prisilili, da
je spremenilo smer poleta
nad mednarodnimi vodami
Sredozemlja in pristalo na
francoskem vojaškem leta-
lišču v Alžiriji.

Po tej informaciji »Gum-
hurije« bo Mustafa Ašraf
kmalu odpotoval v Tunis,
da bi se udeležil seje za-
časne alžirske vlade.

TELEGRAMI

KENNEDY BO MORDA GOVORIL PRED GENERAL-
NO SKUPŠČINO — WASHINGTON. Časopis »Washington
Post« piše, da ameriški predsednik John Kennedy pro-
učuje možnost, da bi govoril pred Generalno skupščino
OZN, ki se bo začela 19. septembra. Po pisanju časopisa
bi šlo za govor v okvir splošne »miroljubne ofenzive«, ki
ima namen seznaniti svet z ameriškimi stališči do naj-
važnejših vprašanj, posebno nemškega.

NASER SPREJEL SOVJETSKEGA VELEPOSLANIKA —
KAIRO. Predsednik ZAR Abdel Gamal Naser je spre-
jel sovjetskega veleposlanika v Kairu Erotejeva. Kairski
dnevnik »Al Ahram« piše, da je veleposlanik Erotejev
izročil predsedniku Naserju poslanico premiera Hruščeva.
HARRIMAN BO ODPOTOVAL NA POSVET V WA-
SHINGTON — ŽENEVA. Iz pooblaščenih krogov se je
izvedelo, da bo Averell Harriman, šef delegacije ZDA na
laoski konferenci, odpotoval ta teden na posvet v Wa-
shington. Konferenca o Laosu se nadaljuje jutri. Na
dnevnom redu bo razprava o roku za umik tujih vojaških
enot in vojaškega osebja iz Laosu. Konferenca bo morala
potem še natančneje določiti pojem »tujega vojaškega
osebja« in druge.

MENNEN WILLIAMS ODPOTOVAL IZ ANGOLE —
LUANDA. Po štiridnevem obisku je odpotoval iz Angole
podsekretar v znanem ministriju ZDA za afriške za-
deve Mennen Williams. Pri odhodu Williams ni hotel
komentirati položaja v tej portugalski koloniji. Še ta me-
sec bo obiskal Severno Rodžijo, britanske protektorate
Bečuanu, Svazi in Zulu, nato pa portugalska kolonija
Mozambik ter naposled nekatera ozemlja pod protektora-
tom Južnoafriške unije.

V MACAU POOSTRENI UKREPI ZARADI KOLERE —
MACAO. Kakor poroča agencija Reuter, so oblasti
v Macau uvedle obvezen zdravniški pregled za vse po-
tnike, ki prihajajo iz LR Kitajske po nepotujenih novicah,
da v kitajski pokrajini Tojsja vlada epidemija kolere.
Agencija je zvedela, da so kitajska oblastva uvedla po-
dobne ukrepe za potnike, ki prihajajo iz Macau.

Sporazum o zamenjavi britanskih čet v Kuwaitu

BEJRUT, 13. avg. (Tanjug). V Kuwaitu je bil podpisan
sporazum med predstavniki Arabske lige in vlado Ku-
waita o zamenjavi britanskih čet, ki so v Kuwaitu, z
enotami Arabske lige.

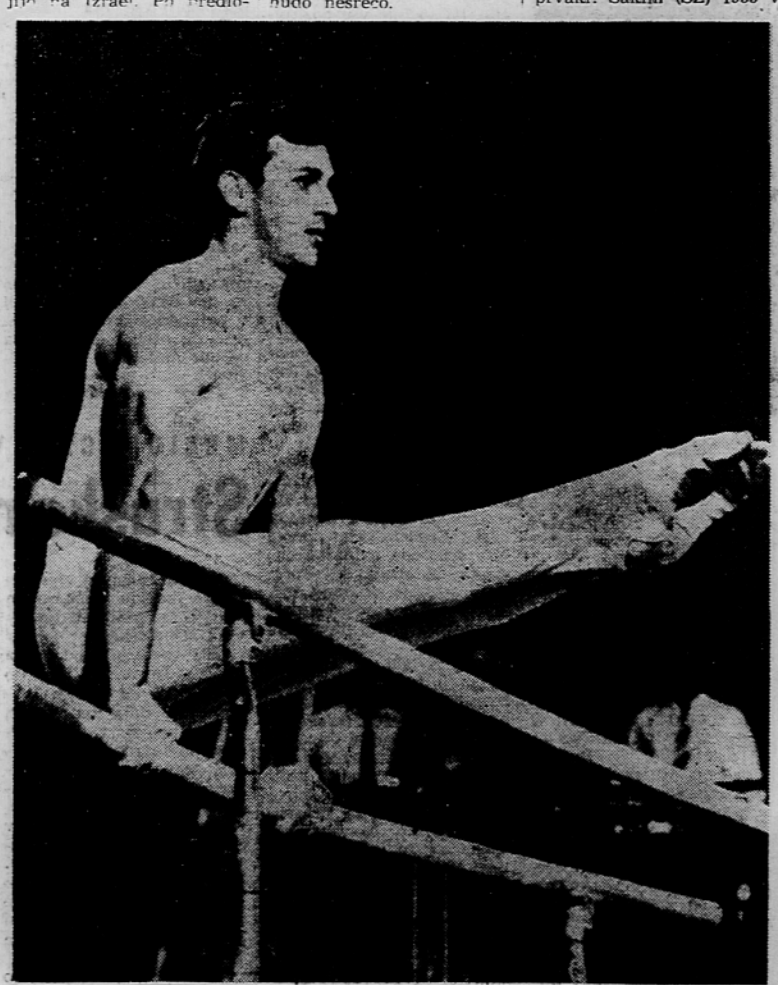
Generalni sekretar Lige
Abdel Kalik Hasuna je iz-
javil po podpisu sporazu-
ma, da želijo arabske drž-
ave ohraniti neodvisnost
Kuwaita, mu zagotoviti
meje in mu jamčiti držav-
no ureditev. Pripomnil je,
da bodo sporazum o rokhi
za prihod čet arabskih držav
v Kuwait podpisali po-
zneje.

Vlada Kuwaita je tudi
uradno zahtevala od Ve-
like Britanije, naj umakne
svoje čete, ki so na njen
povzetek na vrh Monte Cru-
etta, ki je na italijanski
strani Mont Blanca. Ni
znano, kaj je povzročilo to
hudo nesrečo.

gu kairske vlade pa bi
prevažali arabske vojaške
predvsem z letali ZAR za-
radi prometnih težav, ki
jih imajo druge arabske
države. Zato v Bejrutu do-
mnevajo, da bo kmalu po-
sialo v Kuwait svoje vo-
jaške enote pet arabskih
držav — Sudan, Maroko,
Libija, Jemen in Saudska
Arabija.

Pet alpinistov se je smrtno ponesrečilo v Alpuh

Courmayeur, 13. avgusta
(AFP). — Pet italijanskih
alpinistov se je ponesre-
čilo, ko so se skušali po-
vzpeti na vrh Monte Cru-
etta, ki je na italijanski
strani Mont Blanca. Ni
znano, kaj je povzročilo to
hudo nesrečo.



Evropski telovadeč šte. 1 Miro Cerar, posnet na nedavni gimnastriji v Stuttgartu



Osrednje proslave 20-letnice ljudske revolucije na Štajerskem se je udeležilo blizu 40.000 ljudi.

Foto: Z. Deniša

OB 20-LETNICI LJUDSKE REVOLUCIJE NA ŠTAJERSKEM

Najboljši borci in aktivisti NOB - svetli zgledi mladi generaciji

Govor podpredsednika Izvršnega sveta LRS Viktorja Avblja - Slovesnosti se je udeležilo okrog 40.000 prebivalcev iz mariborskega, celjskega in murskosoboškega okraja

RIBNICA NA POHORJU, 13. avg. Lepo okrašena Ribnica na Pohorju je sprejela danes okrog 40.000 ljudi, ki so iz raznih krajev mariborskega, celjskega in murskosoboškega okraja prišli na proslave 20-letnice ljudske revolucije na Štajerskem. Preživeli borci I. štajerskega bataljona, II. grupe odredov, Pohorskega bataljona, Zidankove in Slančeve brigade, Lackovega in Kozjanskega odreda in številnih drugih partizanskih enot, ki so se borile na področju Pohorja in Štajerske nasploh, so se po dolgem času objeli, segli v roke in obudili spomine na začetek partizanske vstaje na tem področju.

Ze okrog devete ure dopoldne so začeli prihajati ljudje na zborovalni prostor pred slavnostno tribuno. V dolini pod Ribnico, stisnjeno ob tistem godišču, okrašenem z državnimi in partizanskimi zastavami, je bilo veselo. Ravenska godba na pihala je igrala partizanske borbenne pesmi. Čeprav sinoči vreme udeležencem ni bilo naklonjeno, so se danes razkropili oblaki in posijalo je sonce.

Na slavnostni tribuni so bili številni državni in partizanski voditelji, med njimi prvi komandant Glavnega štaba NOV in POS in podpredsednik Zveze ljudske skupščine Franc Leskovec. V prvi vrsti so bili prisotni tudi podpredsednik Glavnega štaba NOV in POS ter podpredsednik Zveze Slovenije Vida Tom-

šič, podpredsednik Izvršnega sveta LRS Viktor Avblj, član Izvršnega komiteja CK ZKS dr. Jože Potrč, generalna podpolkovnika Stane Potočar in Peter Stante, član Izvršnega sveta LRS Tone Bole in sekretar Glavnega odbora SZDL Slovenje Stane Markič.

Nad slavnostni prostor so priletela letala aerokluba "Zarko Majcen" iz Maribora. Eno med njimi je spustilo padalca, ki je pristal v zgornjem delu slavnostnega prostora. Fanfare so naznanile začetek velikega zborovanja. Zdravljice pevski zbori so ob spremljavi godbe zapeli Internacionalo. Potem je v zvezi s 20-letnico ljudske revolucije, ki so jih ob tej priložnosti izpustili člani

mariborskega društva go-
lobov-pismosov.

Sekretar Okrajnega komiteja ZKS za mariborski okraj Miloš Ledinek je pozdravil vse preživle partizanske borce, prebivalce gostoljubnega Pohorja in ostalih krajev ter številne goste, ki so prišli na veliko partizansko slavo. V kratkih besedah je orisal junako borbno pohorskih in drugih partizanskih enot na področju Štajerske. Velika množica je potem z enimimnim molkom počastila spomin padlih partizanov, talcev in drugih žrtev fašističnega nasilja. Potlej je govoril pomočnik komisarja Glavnega štaba NOV in POS ter podpredsednik Izvršnega sveta LRS Viktor Avblj.

dalje, da se je to med napadom na Jugoslavijo, zlasti krvavo pa okupaciji, izredno kruto masčevalo nad vsem slovenskim prebivalstvom, ki je hotelo tudi v teh pogojih odločno ostati se naprej slovensko.

Tovariš Avblj je opozoril na podedovane socialne krivice iz stare Jugoslavije, ki so prvi hip zamegle pravo zločinsko lice fašistične okupacije in omogočile, da so demagoške obljube premošle del socialno najbolj zatiranega prebivalstva. Na splošni položaj v teh krajih je vplivalo tudi preseljevanje nekaj deset tisočev Slovencev in stalna grožnja, da se lahko to vsak čas ponovi. S pošiljanjem na taborišča, streljanjem talcev, z razpisovanjem nagrad in drugimi brutalnimi sredstvi je hotel okupator streti oboževanje in prepričanje njegov razmah. "Prav zaradi težavnosti razmer," je dejal tov. Avblj, "zaradi različnih pogojev za borbo in za politično aktiv-

vistično delo, pa gre temu pionirskemu delu v letu 1941 in tudi pozneje - višja prednost, večja cena. Voditi borbo in politično akcijo v teh pogojih je bilo težje in zato tudi zaslužnejše."

V nadaljevanju je gov. Avblj poudaril, da je bil teror okupatorja zama, začeta borba se je kljub težkim pogojem razširila. Nastale so nove partizanske enote. Pri tem ne bi ničesar pomenilo naravno zadetje, kot ga predstavlja Pohorje, če ne bi bilo povezanosti in medsebojne pomoči med vojaškimi enotami in prebivalstvom. Zavezanost sile, povezanost z ljudskimi množicami, so bili temeljni pogoji - kakor v vsej Jugoslaviji - ki so bili tudi tod v celoti izpolnjeni.

Tov. Avblj je orisal velik pomen prve Pohorske čete in pot, ki so jo prehodile partizanske enote na tem področju, zlasti pa žrtev legendarnega Pohorskega bataljona. "Ko se spominjamo 20. obletnice vstaje jugoslovanskih narodov," je dejal, "gre naše občudovanje, priznanje in zahvala vsem tistim, ki so na tem področju takoj v letu 1941 uresničevali poziv KPJ, zlasti tistim, ki so za to žrtvovali svoja življenja."

VELIKI POVOJNI USPEHI V IZGRADNJI SOCIALIZMA

V nadaljevanju svojega govora je gov. Avblj poudaril pridobitve narodno-osvobodilnega boja, brez katerih ne bi bilo plodov povojnega razvoja. Vrsta narodov, ki so izkoristili, se mora še danes boriti za svojo nacionalno osvoboditev. Vsakomur je jasno, da so nacionalna osvoboditev, ekonomska neodvisnost in trdna enotnost jugoslovanskih narodov tiste pridobitve NOB in ljudske revolucije, ki so omogočile samostojno in tako uspešno socialistično pot v našem dosežanem razvoju. Velike pridobitve osvobodilnega boja, ki je prešel v nacionalno in socialno osvoboditev, ter dosledna privrženost si-
stemu ljudskih množic svetlim tradicijam tega boja, dosledna privrženost Komunistične partije in njene največje borbe, borca tovariša Tita koristim delovne ljudstva in uresničevanju socialističnih načel v praksi - vse to je omogočilo, da so bile vse pozitivne sile mobilizirane v povojno izgradnjo Titove Jugoslavije, da se je tako uspešno uveljavil socialistični družbeni sistem. Vse večje uveljavljanje principov socialistične demokracije v našem družbenem življenju je omogočilo, da so bili pritegnjeni delovni ljudje k dosežanju najvažnejših vprašanj, ki privedejo skupnost in posameznika.

"V marsikaterem pogledu je narodnoosvobodilni boj zelo podoben povojni graditvi socialistične domovine," je poudaril tov. Avblj. "V obeh primerih smo se lahko v največji meri opirali na svoje lastne sile. Bilo je manj prijateljev in malo neposredne pomoči, mnogo težav in postrdnosti, in mnogo uspehov, da so bili uresničeni osnovni cilji. V obeh primerih je bila dosežena trdna podlaga za nadaljnji, še uspešnejši razvoj, za nadaljnje, še uspešnejše reševanje najvažnejših nalog družbene graditve."

Tov. Avblj je poudaril, da so bili veliki uspehi v izgradnji socialistične družbe poleg velikega ugleda, ki si ga je pridobila Jugoslavija pod Titovim vodstvom med bojem, posledica zbljevanja naše države z mirovno svetlo, notranji gospodarski in splošni družbeni razvoj, dosledno zanašanje na najnaprednejši status v znanosti in kulturi in pri reševanju najbolj perečih mednarodnih vprašanj, zavezništvo za aktivno kolokacijo mednarodni in sistemski, za enakopravnost med

narod, za pomoč nerazvitim brez pogojev, prav posebej pa najodločnejša politika miru, vse to daje naši državi tako preprečevalno vlogo važnega faktorja v svetu sploh. Razen vrste priznanj in dokazov takšne napredne vloge v svetovnem dogajanju prica o tem tudi to, da bo prav v naši

državi konferenca blizu 30 neangajanih držav. Ko je nakazal velik pomen konference prijateljskih držav, je tovariš Avblj ponovno poudaril, da so uspehi v naši notranji in zunanji politiki. Prav uspehi v našem notranjem razvoju pa so veliki povod, v vsej državi, republiki, do poslednje občine. Čedalje več državljanov je vključenih v delavski in družbeno upravljanje in čedalje več ljudi sodeluje pri odločanju in delitvi narodnega dohodka, človek postaja temelj vsega dogajanja in graditve novih družbenih odnosov. Tov. Avblj je v nadaljevanju prikazal pomembne novosti, ki se kažejo v osnutku nove ustave in ki kažejo na še večjo poglobitev demokracije in pravic državljanov pri odločanju o skupnih zadevah. Prav tako se bo še naprej utrjeval naš komunalni sistem, v katerem bo našel vsak državljan svoje mesto in pravico do demokratičnega sodelovanja o skupnih in osebnih zadevah. K nadaljnjemu razvoju in novim uspehom pa bo pripomogla tudi delitev narodnega dohodka med družbo in gospodarskimi organizacijami, ki bo spodbujala k še večjemu uspehu v graditvi našega gospodarstva in novih družbenih odnosov. Doseženi uspehi v tem razvoju niso nobena propaganda, pač pa so očitljivi povodi. O tem nas prepričujejo podatki, ki govorijo o trikratno povečani proizvodnji v primerjavi s predvojnimi, o dva in polkrat večjem številu zaposlenih, 50% povečani storilnosti, povčana osebna potrošnja in razvoj v vseh področjih.

V PRIHODNOSTI POSVETITI BORCEM NOB ŠE VEČ SKRBI

"Danes se vse manj misli na težke čase, ko je bilo treba v preteklosti po vojni obnovljati porušeno in graditi nove proizvodne kapacitete," je dejal tov. Avblj. "V zaključku svojega govora, kakor med vojno, tako je bila tudi v teh težkih povojnih časih, poleg objektivnih pogojev tudi visoka zavest in politična zavest tisti faktor, ki mu je uspelo premagati vse težave. Tudi v prihodnosti bo treba premagovati vrsto za preteklostjo, da bodo odpravljene vse posledice nekdane velike zaostalosti, ki niso dovoljevale, da bi se dosegel še večji del družbenih sredstev namenili zadovoljevanju osnovnih človekovih potreb. Te naloge po obsegu in po težavi prav nič ne zaostajajo za nalogami med NOB in povojno izgradnjo. Sveti zgledi vsem, zlasti pa mladi generaciji, bodo pri tem primeri postrdnosti in prizadevanosti naših najboljših borcev in aktivistov NOB. Popularizacija takšnih primerov in pojasnjevanje celotnega povojnega dogajanja bosta nujno vplivali polno zaupanje in še večjo vero v naš prihodni razvoj."

Ob zaključku svojega govora je gov. Avblj dejal, da bo treba v prihodnosti še bolj skrbeti za borce NOB, ki so v najhujših dneh sovražnikove okupacije odločilno prispevali k boju za svobodo.

Kakor med NOB pa se

bo tudi v bodoči izgradnji

treba še mnogo truditi, da bodo odpravljene vse posledice nekdane velike zaostalosti, ki niso dovoljevale, da bi se dosegel še večji del družbenih sredstev namenili zadovoljevanju osnovnih človekovih potreb. Te naloge po obsegu in po težavi prav nič ne zaostajajo za nalogami med NOB in povojno izgradnjo. Sveti zgledi vsem, zlasti pa mladi generaciji, bodo pri tem primeri postrdnosti in prizadevanosti naših najboljših borcev in aktivistov NOB. Popularizacija takšnih primerov in pojasnjevanje celotnega povojnega dogajanja bosta nujno vplivali polno zaupanje in še večjo vero v naš prihodni razvoj."

Ob zaključku svojega govora je gov. Avblj dejal, da bo treba v prihodnosti še bolj skrbeti za borce NOB, ki so v najhujših dneh sovražnikove okupacije odločilno prispevali k boju za svobodo.

MELIORACIJE V MAKEDONIJI

Struško močvirje postaja plodno polje

Struga, 13. avg. Medtem ko se kopali kopajo in sončijo na peščenih bregovih Ohridskega jezera vzdolž vse obale od livada Omega Drima pa ob črni Ohrida, pa ob črni Ohrida, malo dalje od Struge, tam, kjer se v neskončnost širijo močvirja, nastajajo z vodami rek in jezer, dan in noč brnijo bledozel, škripajoči jezovi, vozijo kamioni. Tam v Struški močvirju se ljudje bojujejo z vodo in po časi rešujejo ped za pedo plodno zemljo. Struško močvirje postaja počasi plodno polje, nova žitnica Makedonije.

Ze devet let izsušujejo

po pri izsuševanju tega močvirja so že končali. Reka Satejske s svojimi pritoki ni več nevarna za kraje. Sedaj teče po novi strugi, daleč od mesta in Ohridskega jezera. Nova struga reke je dolga 7 km. Ze so pričeli meliorirati struško močvirje. Regulirajo Črni Džim in gradijo sistem kanalov. Najbolj uspešno delajo vzdolž Črne Drima v dolžini 10 km. Nenehno čistijo stroji korito reke od Struge do vasi Velešta. Bagri in buldozeri so zamenjali čolne, večko delovno silo in s tem pospešili dela. Ko bodo končali vsa dela, bodo obili nad 2000 ha setvene

Napovedi o konferenci šefov zahodnih držav

Oktober naj bi pozvali ZSSR na konferenco zunanjih ministrov v New Yorku - Tu poziv naj bi poslali s konference šefov zahodnih držav na Bermudih

NEW YORK, 13. avg. (Tanjug). V ameriških poluradnih krogih se širijo glasovi, da ni izključeno, da bi v doglednem času sklicali konferenco šefov zahodnih držav in vlad, verjetno na Bermudih, kjer bi obravnavali sedanji položaj glede na berlinsko krizo in odnose s Sovjetsko zvezo. Napovedujejo, da bi s te konference verjetno poslali povabilo Sovjetski zvezi na nujno konferenco ministrov za zunanje zadeve.

Sestanek b. morda sklicali v New Yorku, kjer bodo oktobra zunanji ministri ZSSR, Francije, Britanije in ZDA prisotnovali zasedanju Generalne skupščine OZN.

Pozornost opazovalcev je sedaj usmerjena na poročilo ameriškega veleposlanika v Moskvi Thompsona predsedniku Kennedyju in na omenjeni ministri Dean Rusk po vrnitvi s pariskih razgovorov zunanjih ministrov. Nekateri politični opazovalci, ki pripisujejo mnogo večji pomen razgovorom med Kennedyjem in Thompsonom, se sprašujejo, ali ne bo predsednik izkoristil te priložnosti in poslal posebno poslanico premieru Hruščevu. V washingtonskih krogih danes sicer zadržano govorijo, da ugetne priti še letos do pogajanj s Sovjetsko zvezo za mirno rešitev berlinske krize. Poudarja pa, da se pogajanja ne morejo začeti, dokler ne bo več znamenj, ki bi obetala uspeh.

Medtem bi se vrstile diplomatske akcije in utrjevala zahodna enotnost. V poučnih krogih se čedalje bolj

Rudarska slavka v Cilu

SANTIAGO, 13. avg. (Prensa Latina). Stavkovno gibanje v rudnikih bakra v Cilu se je razširilo skoraj na vse rudnike v državi.

Kakor poročata sindikalna konfederacija Cila, so začeli stavkati tudi delavci v nekaterih rudnikih solitra in v vseh rudnikih bakra. Obstaja možnost, da bi v znamenje solidarnosti s stavko 16.000 rudarjev, ki so zaposleni v ameriških rudnikih bakra "Andes Copper" začeli stavkati vsi delavci v industrijskih podjetjih. Sindikat rudarjev je danes objavil razglas ob tem največjem stavkovnem gibanju v Cilu in opozoril na nepopolnopravno stališče ameriških lastnikov rudnikov bakra. Rudarji so namreč zahtevali občutno povečanje mezd in

utrjuje prepričanje, da želi Sovjetska zveza konsolidacijo Vzhodne Nemčije in njeno priznanje, ne pa umik Zahoda iz Berlina. V zvezi s tem v Washingtonu posredno opozarjajo, da je Zahod nekako že priznal dejstvo obstoja Vzhodne Nemčije, čeprav ni nikoli neposredno stopil z njo v stik. V krogih, ki so blizu State Departmentu, stalno vztrajajo pri tem, da se priprave na pogajanja med Vzhodom in Zahodom o Berlenu lahko začne, brzi ko Sovjetska zveza sporoči jamstva za položaj Zahodnih sil in za dostop do zahodnega Berlina.

poudarili, da je to zvišanje upravičeno med drugim tudi zaradi povečanih stroškov te družbe, na katero odpade največji del od približno 1400 ton bakrene rude, kolikor je dnevno nakopljejo v Cilu. Toda družba je po pogajanjih, ki so trajala skoraj tri mesece, privolila, da bo povečala mezde samo za 9%, in poudarila, da rudarji baje "uživajo privilegiran položaj v Cilu". Sporočilo sindikata rudarjev ostro pobja takšne trditve ameriške družbe in opozarja javnost na dejansko nepopolnopravno privilegij, ki jih uživa ta ameriška družba v Cilu.

Kuba dolži ameriško oporišče, da jo izziva

HAVANA, 13. avg. (Tanjug). Kubanske oblasti so obtožile danes poveljstvo vojaškega oporišča ZDA v Caimanaru na južni obali pokrajine Oriente, da neposredno šušnjo na diverzantske akcije in incidente, da bi našle povod za nastop ameriških čet iz tega oporišča proti Kubi.

To obtožbo vsebuje sporočilo ministrstva za notranje zadeve, ki so ga poslali predsedniku republike Dorticosu po uničenju precej široko razporedene mreže zarotniških žarišč v pokrajini Oriente v bližini ameriškega pomorskega - letalskega oporišča, kakor tudi v drugih pokrajinah. Po uradnem sporočilu so varnostni organi zaplenili znatne količine lahkega in težkega orožja, ki so ga bili

zarotniki prinesli iz vojaškega oporišča Caimanera. Poročilo, ki so ga predložili predsedniku Dorticosu, vsebuje podrobnosti samo o tistem, kar se nanaša na izzivanje spopadov z vojski iz ameriškega oporišča. Akcija naj bi se začela z atentatom na vojnega ministra Raula Castra med zborovanjem 26. julija v Santiagu. Hkrati s tem atentatom naj bi baterija minometal-

cev kubanskih zarotnikov iz Caimanere začela streljati na kubanske topniške položaje, od katerih so po načrtu o izzivanju agresije pričakovali, da bodo streljali nazaj na ameriško oporišče. To bi dalo povod za napad Kube na oporišče in začelo invazijo. Operacijo so odkrili tik pred 26. julijem, ko so kubanski diverzanti iz tega oporišča s tovrstnim prevajali orožje do kraja, od koder naj bi začeli akcijo. Nekaj dni pred praznikom 26. julija so sicer opazili premike varnostnih organov, toda javnost ni vedela, kaj se dogaja. Sedaj pa je prišlo na dan, da so imeli zarotniki v načrtu akcije tudi v drugih pokrajinah. Poročajo, da so aretirali več oseb.

GARIBALDINCI MED DOLENJCI

Novo mesto, 13. avgusta. Med obiskom v Sloveniji je blizu 170 preživlelih borcev italijanske partizanske brigade "Fontana" opoldne prislo v Novo mesto. Tu so jih sprejeli in pozdravili predstavniki okrajnega in občinskega odbora Zveze borcev ter Socialistične zveze.

Na poti skozi Novo mesto so se garibaldinci ustavili na spomeniškem prostoru na

Porast električne energije

Ljubljana, 13. avg. (Tanjug). - Velike količine vode v rekah in akumulacijskih jezirih ter obratovanje novega agregata v termoelektrarni Soštanj so omogočili, da je proizvodnja električne energije v Sloveniji v prvem polletju narasla za 12 odstotkov. Povprečna dnevna proizvodnja električnih central v LRS je znašala 7,9 milijona kilovatnih ur. V istem obdobju je znašala dnevna potrošnja električne energije okrog 5 milijonov kilovatnih ur. Višek električne energije so prevzeli potrošniki v Hrvaški, nekaj energije pa smo tudi dali tujini.

Vratih, kjer so v spominski večji pred ploščo padlih herojev in borcev položili venec ter z enimimnim molkom počastili spomin na žrtve revolucije. Po kosilu v hotelu Kandija so se odpravili v Suhor pri Metliki, kjer je bila ta brigada ustanovljena jeseni 1943. Tam so priredili miting, ki se ga je udeležilo tudi mnogo domačinov skupno s predstavniki krajevnih organizacij in Občinskega odbora Zveze borcev Metlika. Zvečer so se peljali v Črnomelj, od koder bodo obiskali še kraje, kjer se je brigada borila v sestavi NOV in POS.

Obletnica vstaje v Dolmacciji

Split, 13. avg. (Tanjug). - Nad vasi Košta pri Sinju so danes odkrili spomenik padlim borcem prvega partizanskega odreda in proslavljali 20-letnico vstaje v teh krajih. Spomenik je odkril sekretar Zveze ljudske skupščine Maks Bač, eden izmed voditeljev ljudske vstaje. Spomenik je odkrit na kraju, kjer je pred 20 leti prišlo do prve bitke med splitskim partizanskim odredom ter ustaškimi in italijanskimi enotami.

Ameriško mnenje o smeri poleta sovjetske vesoljske ladje

Washington, 13. avgusta. (AFP). - Uradni predstavniki ameriške Agencije za raziskovanje vesolja (NASA) je izjavil, da je sovjetska vesoljska ladja, ki jo je upravljal major Titov, na svoji enodnevni poti okrog Zemlje devetkrat letela čez ozemlje ZDA. Polet sovjetskega kozmonavta v vesoljski ladji so spremljali z natančnimi radar-skimi in drugimi vojaškimi napravami iz ameriških oporišč. Po besedah tega predstavnika je bila sovjetska vesoljska ladja med preletom ameriškega ozemlja nekajkrat nad področji, kjer so glavna ameriška vojaška oporišča.

Nad tisoč inozemskih lovcev

Opatija, 13. avg. (Tanjug). Več kot tisoč lovcev iz Italije, Švice, Zah. Nemčije in Anglije bo letos prišlo v naša lovišča po sporazumu, ki ga je sklenil Turistični urad "Kvarner ekspres" iz Opatije. Lani je v organizaciji "Kvarner ekspres" obiskalo Jugoslavijo okrog 400 lovcev, ki so v naših loviščih ostredili za približno 20 tisoč domačih divjadi. Lovci iz tujine se najbolj zanimajo za odstrel jelenov, srnjakov, fazanov in prepelc.

Narejen načrt za gojitev rib v prekopu

Novi Sad 13. avg. (Tanjug). Direkcija prekopa Donava-Tisa-Donava je pripravila načrt za gojitev rib v našem največjem vodnem sistemu. Po programu bi kapacitete osnovne in stranske kanalske mreže - nad 4.000 ha - spremenili v velikanske umetne ribnike. Hkrati so naredili načrt tudi za ribogojnice v Srbem Mitiću. Nadalje in Botoša. V njih bi na leto vzgojili 3 milijone mladih rib najboljših vrst.

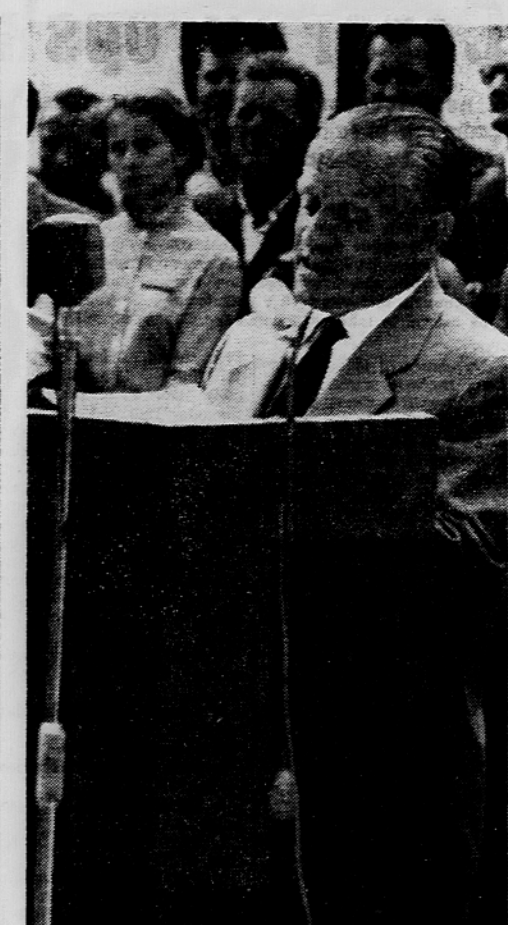
Iz govora tovariša Avblja

V uvodu je gov. Avblj poudaril velik pomen, ki ga imajo praznovanja ob 20. obletnici oboževane vstaje proti okupatorju. Slavnosti, kakršna je danes, obujajo v vseh spominih na tiste prve začetke upora proti vsem krivicam in posledicam okupacije, spomine na začetke oboževane upora, s katerimi je tako lepo povezanih nešteto dogodkov iz prvih dni priprave na veliki boj s premočnim sovražnikom.

"Kakor povsod drugod," je nadaljeval tov. Avblj, "so bili tudi na tem področju takšni odločilni dogodki pred 20 leti, kar najstarejše povezanosti z dejavnostjo in aktivnostjo najnaprednejših ljudi. Komunistična partija je tudi tod takoj prve dni mobilizirala svoje članstvo za najodločnejšo borbo proti okupatorju. Naloga njenih članov seveda ni bila samo v tem, da se sami posvetijo in darujejo temu boju, ampak da z vso potrebno prepričevalnostjo in s pravičnim prikazovanjem in tolmačenjem političnih in vojaških dogodkov ter z osebnim zgledom mobilizirajo za ta boj čimširše množice. Delavska sredstva na tej strani meji Slovenije so se prva in najodločnejše odzvala temu pozivu. Marivali v drugi kraji so dali prve partizanske borce, ki so na večerjajni dan pred dvajsetimi leti izvedli prvi napad na okupatorja, ki je iz tega naselja, kjer danes praznujemo, hotel pokoriti bližino in daljnjo okolico. Prav ta napad 12. avgusta 1941 je pomenil jasno opozorilo okupatorju, da se v teh krajih nikdar ne bo počutil varnega. Pomenil je dvig upornega duha tukajšnjega prebivalstva in napoved neizprosne boja na vsakem koraku."

OKUPATOR NI MOGEL UNICITI VSELJDSKEGA UPORA

V nadaljevanju je tovariš Avblj orisal politični pomen tega dogodka, ki je v zavesti ljudi terjal jasno opredelitev za boj. Pri tem je prišla do izraza odločilna vloga članov Komunistične partije in posameznikov, ki so prav zaradi tega najbolj čutili okupatorjeve bes in represalije. Ze v prvih dneh boja so vzniknili imena, ki bodo za vedno ostala najsvetlejši zgledi predanosti, postrdnosti, borbenosti in visoke revolucionarne zavesti. Kljub temu, da je uspelo okupatorju zločin-



Tovariš Viktor Avblj med govorom. Foto: Z. Deniša

ha tukajšnjega prebivalstva in napoved neizprosne boja na vsakem koraku."

iz dneva v dan razraščalo. Nadaljnji razvoj osvobodilnega boja na Štajerskem je povezan z vrsto imen borcev in aktivistov, ki so nadaljevali delo padlih tovarišev.

"Dobro je znano, da so bili pogoj boja in delovanja za NOB v tem delu Slovenije precej drugačni," je poudaril tov. Avblj. "Na Štajerskem so bili ti pogoji težji. Ti kraji so bili priključeni k Reichu. Znano je Hitlerjevo povelje, naj okupatorske oblasti napravijo to, čezlo nemško. V teh krajih je bila še iz časov stare kapitalistične Jugoslavije izredno močna pet kolona. Dobro je znano, da proti tej peti koloni, proti Nemcem in nemškutarjem, ki so se šopirili tu ob severni meji, takratna oblast ni ničesar podvela. Znano je

DEVETA REPRIZA MOTORNIH IN AVTOMOBILSKIH DIRK ZA NAGRADO LJUBLJANA 1961

V ŠENCI PREJSNIH LET

Pred 25.000 gledalci so včeraj minile te dirke brez pričakovane senzacije, ker je najhitrejši vozač med vsemi (in lanski rekorder) Avstrijec Pruckner prevozil progo v času 4:37,0 m in do segel nove še hitreje znamke

Tržič, 13. avgusta. — Bo Avstrijec Pruckner uspešno četrtič zaporedoma zboljšal absolutni rekord, se je spraševal več kot 2000 gledalcev današnjih. IX. tradicionalnih mednarodnih gorskih dirk za »Nagrado Ljubljana«? Ali bo trikratnemu rekorderju Ljubljana uspešno, da bo makadamsko progo s 33 odst. maksimalnim vzponom, tolikimi in tolikimi ostrimi in bližnjimi desnimi in levimi zavoji prevozil v manj kot 4 minute in 30 sekundah? Kje je meja zmogljivosti stroja in sposobnosti vozačev? Hillebrand je menil, da je »znamka« 4:40 nepremakljiva. Pruckner pa je do kazal, da to ni tako. Po večeršnjem treningu je izjavil, da upa, da bo zboljšal celo svoj zadnji rekord. Danes je vozil sicer odlično, toda potreboval je 4 minute in 37 sekund. Bil je med vsemi najboljši — 60.000 din, ki jo je prireditelj razpisal za nov absolutni rekord proge pa je vzlic temu ostalo v blagajni.

Rekordov torej res ni bilo. Toda motili so se tisti, ki bi menili, da prireditelj — verjetno zadnja — na tej klasični gorski progi, ker bodo cesto do odreda rekonstruirali — ni bila kakovostna. Tekmovalci iz Jugoslavije, Avstrije, Zveze v Demokratične republike Nemčije, Nizozemske, Švedske, Švice, Italije in Avstralije so navdušili tisoče in tisoče ob progi. Zaradi letošnje zelo močne konkurence — prijavilo se je 127 domačih in tujih vozačev — kjer so v mestih tekmovalcev na lestvici odločale desetinke sekunde, je prireditelj preskrbel merilne naprave, izdelke švicarske tovarne preciznih ur »Longines«. Start je bil sinhroniziran s ciljem, tako da ni bilo nobenih nepravilnosti pri merjenju časov.

Med najlažjimi — venec za Pintarja

V kategoriji motorjev do 125 cm ni bilo rekorderja Erwina Lechnerja (lani je na motorju KTM potreboval za progo 5:07 minute), ker je vozil stroj s 950 cm. Preskušnja je pokazala, da bo letos glavni boj za prvo mesto med našimi vozačema Leonom Pintarjem in Borisom Oblakom ter Avstrijem Hugom Brandstetterjem. Pintar je na treningu dosegel čas 5:36,4. Oblak pa 6:03,4. Brandstetter je bil v sredi 5:51 minute.

Ko so zavozili zares, je bil prvi Pintar, drugi Brandstetter, tretji pa Avstrijec Schier. Oblak je s slabšim časom zasedel četrto mesto. Eden najmlajših tekmovalcev jugoslovanskega Aleš Mrzel je po drzni in solidni vožnji prišel do cilja šesti. Dosegel je boljši čas kakor znani dirkač Kobler (Avstrija) in Wünsch (Zah. Nemčija). Stroj pa mu ni delal kakor bi rad. Na cedilu je pustila Franja Kovačica tudi njegova Honda, od katere so vsi obetali boljši čas. Zanj je bilo šele deseto mesto.

Tri kategorije za Avstrijce

Tekma motorjev do 175 cm je potekala v znamenju spopada avstrijskih in jugoslovanskih dirkačev. Oblak, od naših dirkačev, Volmajerja (lani je bil tretji — čas na treningu 5:55,3, in Bivica (lani peti). Toda vsa prva mesta so pobrali Avstrijci: Polz, Letigeb, Inzko in ostala dva. Najboljši Jugoslovane Nuhic je

tekla borba za prvo mesto — kakor smo pričakovali — med Avstriji Prucknerjem, Unterhuberjem, Joslom, Bartkejem in Švicarjem Lutzmom. Najboljši čas je vozil Pruckner, drugega za njim Švicar Lutz, ki je vozil za ljubelsko progo specialno prirejen motor BSA, tretji Avstrijec Bartke na novem stroju BSA — RS in četrti Unterhuber, ki ima drugi najboljši čas na progi — 4:42 — je tokrat dosegel čas 4:53,3. Avstrijec Josl na specialno prirejenem stroju Maico 500 je bil šele peti. Izmed Jugoslovancev je bil najboljši Mrzel, ki se je plasiral na deveto mesto, Marčan je bil enajsti, Zivcic dvajseti, Breznik pa šestnajsti.

Na cilju: 8 prikolic in 7 avtomobilov

Z velikim zanimanjem so gledalci pričakovali nastop vozačev motorjev s prikolic do 750 cm. Na tekmovalcih iz Boško Snajderja na večeršnjem treningu vozil do cilja s vozačevom Mladenom Kytko 5:03,2, medtem ko je potreboval soredrektor te kategorije Nemec Butscher (lani je izenačil Hillebrandov rekord iz leta 1957 — 4:49,0) 5:07,0. Oba vozača sta pokazala izredne veščine. Neopisno je bilo veselje, ko je napovedoval prek zvočnikov objavil tudi čas: prva Snajder in Kytko, druga Ritter in Herman (Zah. Nemčija), tretja pa Butscher in Ludwigkeit (Zah. Nemčija), ki sta dosegla precej slabši čas kakor na treningu — komaj 5:23,0!

V zadnji točki — v dirki avtomobilov formule »Junior« — so bili gledalci pričča zrušenega rekorda te kategorije, ki ga je »držal« Nemec Schatz od leta 1959 dalje — 5:05,0. Po neuradni podatkih je namreč Robert Frank (s tem psevdonimom je nastopil König, Zah. Nemčija) prevozil progo v času 5:02,1. Vreme sončno z močnim mrzlim vetrom, ki tudi vozačem ni bil preveč dobrodošel.

Tehnični izidi

A do 125 cm: 1. Pintar (Jug) 5:36,4; 2. Oblak (Jug) 6:03,4; 3. Schier (Av) 6:03,4; 4. Mrzel (Jug) 6:03,4; 5. Schier (Av) 6:03,4; 6. Schier (Av) 6:03,4; 7. Schier (Av) 6:03,4; 8. Schier (Av) 6:03,4; 9. Schier (Av) 6:03,4; 10. Schier (Av) 6:03,4; 11. Schier (Av) 6:03,4; 12. Schier (Av) 6:03,4; 13. Schier (Av) 6:03,4; 14. Schier (Av) 6:03,4; 15. Schier (Av) 6:03,4; 16. Schier (Av) 6:03,4; 17. Schier (Av) 6:03,4; 18. Schier (Av) 6:03,4; 19. Schier (Av) 6:03,4; 20. Schier (Av) 6:03,4; 21. Schier (Av) 6:03,4; 22. Schier (Av) 6:03,4; 23. Schier (Av) 6:03,4; 24. Schier (Av) 6:03,4; 25. Schier (Av) 6:03,4; 26. Schier (Av) 6:03,4; 27. Schier (Av) 6:03,4; 28. Schier (Av) 6:03,4; 29. Schier (Av) 6:03,4; 30. Schier (Av) 6:03,4; 31. Schier (Av) 6:03,4; 32. Schier (Av) 6:03,4; 33. Schier (Av) 6:03,4; 34. Schier (Av) 6:03,4; 35. Schier (Av) 6:03,4; 36. Schier (Av) 6:03,4; 37. Schier (Av) 6:03,4; 38. Schier (Av) 6:03,4; 39. Schier (Av) 6:03,4; 40. Schier (Av) 6:03,4; 41. Schier (Av) 6:03,4; 42. Schier (Av) 6:03,4; 43. Schier (Av) 6:03,4; 44. Schier (Av) 6:03,4; 45. Schier (Av) 6:03,4; 46. Schier (Av) 6:03,4; 47. Schier (Av) 6:03,4; 48. Schier (Av) 6:03,4; 49. Schier (Av) 6:03,4; 50. Schier (Av) 6:03,4; 51. Schier (Av) 6:03,4; 52. Schier (Av) 6:03,4; 53. Schier (Av) 6:03,4; 54. Schier (Av) 6:03,4; 55. Schier (Av) 6:03,4; 56. Schier (Av) 6:03,4; 57. Schier (Av) 6:03,4; 58. Schier (Av) 6:03,4; 59. Schier (Av) 6:03,4; 60. Schier (Av) 6:03,4; 61. Schier (Av) 6:03,4; 62. Schier (Av) 6:03,4; 63. Schier (Av) 6:03,4; 64. Schier (Av) 6:03,4; 65. Schier (Av) 6:03,4; 66. Schier (Av) 6:03,4; 67. Schier (Av) 6:03,4; 68. Schier (Av) 6:03,4; 69. Schier (Av) 6:03,4; 70. Schier (Av) 6:03,4; 71. Schier (Av) 6:03,4; 72. Schier (Av) 6:03,4; 73. Schier (Av) 6:03,4; 74. Schier (Av) 6:03,4; 75. Schier (Av) 6:03,4; 76. Schier (Av) 6:03,4; 77. Schier (Av) 6:03,4; 78. Schier (Av) 6:03,4; 79. Schier (Av) 6:03,4; 80. Schier (Av) 6:03,4; 81. Schier (Av) 6:03,4; 82. Schier (Av) 6:03,4; 83. Schier (Av) 6:03,4; 84. Schier (Av) 6:03,4; 85. Schier (Av) 6:03,4; 86. Schier (Av) 6:03,4; 87. Schier (Av) 6:03,4; 88. Schier (Av) 6:03,4; 89. Schier (Av) 6:03,4; 90. Schier (Av) 6:03,4; 91. Schier (Av) 6:03,4; 92. Schier (Av) 6:03,4; 93. Schier (Av) 6:03,4; 94. Schier (Av) 6:03,4; 95. Schier (Av) 6:03,4; 96. Schier (Av) 6:03,4; 97. Schier (Av) 6:03,4; 98. Schier (Av) 6:03,4; 99. Schier (Av) 6:03,4; 100. Schier (Av) 6:03,4; 101. Schier (Av) 6:03,4; 102. Schier (Av) 6:03,4; 103. Schier (Av) 6:03,4; 104. Schier (Av) 6:03,4; 105. Schier (Av) 6:03,4; 106. Schier (Av) 6:03,4; 107. Schier (Av) 6:03,4; 108. Schier (Av) 6:03,4; 109. Schier (Av) 6:03,4; 110. Schier (Av) 6:03,4; 111. Schier (Av) 6:03,4; 112. Schier (Av) 6:03,4; 113. Schier (Av) 6:03,4; 114. Schier (Av) 6:03,4; 115. Schier (Av) 6:03,4; 116. Schier (Av) 6:03,4; 117. Schier (Av) 6:03,4; 118. Schier (Av) 6:03,4; 119. Schier (Av) 6:03,4; 120. Schier (Av) 6:03,4; 121. Schier (Av) 6:03,4; 122. Schier (Av) 6:03,4; 123. Schier (Av) 6:03,4; 124. Schier (Av) 6:03,4; 125. Schier (Av) 6:03,4; 126. Schier (Av) 6:03,4; 127. Schier (Av) 6:03,4; 128. Schier (Av) 6:03,4; 129. Schier (Av) 6:03,4; 130. Schier (Av) 6:03,4; 131. Schier (Av) 6:03,4; 132. Schier (Av) 6:03,4; 133. Schier (Av) 6:03,4; 134. Schier (Av) 6:03,4; 135. Schier (Av) 6:03,4; 136. Schier (Av) 6:03,4; 137. Schier (Av) 6:03,4; 138. Schier (Av) 6:03,4; 139. Schier (Av) 6:03,4; 140. Schier (Av) 6:03,4; 141. Schier (Av) 6:03,4; 142. Schier (Av) 6:03,4; 143. Schier (Av) 6:03,4; 144. Schier (Av) 6:03,4; 145. Schier (Av) 6:03,4; 146. Schier (Av) 6:03,4; 147. Schier (Av) 6:03,4; 148. Schier (Av) 6:03,4; 149. Schier (Av) 6:03,4; 150. Schier (Av) 6:03,4; 151. Schier (Av) 6:03,4; 152. Schier (Av) 6:03,4; 153. Schier (Av) 6:03,4; 154. Schier (Av) 6:03,4; 155. Schier (Av) 6:03,4; 156. Schier (Av) 6:03,4; 157. Schier (Av) 6:03,4; 158. Schier (Av) 6:03,4; 159. Schier (Av) 6:03,4; 160. Schier (Av) 6:03,4; 161. Schier (Av) 6:03,4; 162. Schier (Av) 6:03,4; 163. Schier (Av) 6:03,4; 164. Schier (Av) 6:03,4; 165. Schier (Av) 6:03,4; 166. Schier (Av) 6:03,4; 167. Schier (Av) 6:03,4; 168. Schier (Av) 6:03,4; 169. Schier (Av) 6:03,4; 170. Schier (Av) 6:03,4; 171. Schier (Av) 6:03,4; 172. Schier (Av) 6:03,4; 173. Schier (Av) 6:03,4; 174. Schier (Av) 6:03,4; 175. Schier (Av) 6:03,4; 176. Schier (Av) 6:03,4; 177. Schier (Av) 6:03,4; 178. Schier (Av) 6:03,4; 179. Schier (Av) 6:03,4; 180. Schier (Av) 6:03,4; 181. Schier (Av) 6:03,4; 182. Schier (Av) 6:03,4; 183. Schier (Av) 6:03,4; 184. Schier (Av) 6:03,4; 185. Schier (Av) 6:03,4; 186. Schier (Av) 6:03,4; 187. Schier (Av) 6:03,4; 188. Schier (Av) 6:03,4; 189. Schier (Av) 6:03,4; 190. Schier (Av) 6:03,4; 191. Schier (Av) 6:03,4; 192. Schier (Av) 6:03,4; 193. Schier (Av) 6:03,4; 194. Schier (Av) 6:03,4; 195. Schier (Av) 6:03,4; 196. Schier (Av) 6:03,4; 197. Schier (Av) 6:03,4; 198. Schier (Av) 6:03,4; 199. Schier (Av) 6:03,4; 200. Schier (Av) 6:03,4; 201. Schier (Av) 6:03,4; 202. Schier (Av) 6:03,4; 203. Schier (Av) 6:03,4; 204. Schier (Av) 6:03,4; 205. Schier (Av) 6:03,4; 206. Schier (Av) 6:03,4; 207. Schier (Av) 6:03,4; 208. Schier (Av) 6:03,4; 209. Schier (Av) 6:03,4; 210. Schier (Av) 6:03,4; 211. Schier (Av) 6:03,4; 212. Schier (Av) 6:03,4; 213. Schier (Av) 6:03,4; 214. Schier (Av) 6:03,4; 215. Schier (Av) 6:03,4; 216. Schier (Av) 6:03,4; 217. Schier (Av) 6:03,4; 218. Schier (Av) 6:03,4; 219. Schier (Av) 6:03,4; 220. Schier (Av) 6:03,4; 221. Schier (Av) 6:03,4; 222. Schier (Av) 6:03,4; 223. Schier (Av) 6:03,4; 224. Schier (Av) 6:03,4; 225. Schier (Av) 6:03,4; 226. Schier (Av) 6:03,4; 227. Schier (Av) 6:03,4; 228. Schier (Av) 6:03,4; 229. Schier (Av) 6:03,4; 230. Schier (Av) 6:03,4; 231. Schier (Av) 6:03,4; 232. Schier (Av) 6:03,4; 233. Schier (Av) 6:03,4; 234. Schier (Av) 6:03,4; 235. Schier (Av) 6:03,4; 236. Schier (Av) 6:03,4; 237. Schier (Av) 6:03,4; 238. Schier (Av) 6:03,4; 239. Schier (Av) 6:03,4; 240. Schier (Av) 6:03,4; 241. Schier (Av) 6:03,4; 242. Schier (Av) 6:03,4; 243. Schier (Av) 6:03,4; 244. Schier (Av) 6:03,4; 245. Schier (Av) 6:03,4; 246. Schier (Av) 6:03,4; 247. Schier (Av) 6:03,4; 248. Schier (Av) 6:03,4; 249. Schier (Av) 6:03,4; 250. Schier (Av) 6:03,4; 251. Schier (Av) 6:03,4; 252. Schier (Av) 6:03,4; 253. Schier (Av) 6:03,4; 254. Schier (Av) 6:03,4; 255. Schier (Av) 6:03,4; 256. Schier (Av) 6:03,4; 257. Schier (Av) 6:03,4; 258. Schier (Av) 6:03,4; 259. Schier (Av) 6:03,4; 260. Schier (Av) 6:03,4; 261. Schier (Av) 6:03,4; 262. Schier (Av) 6:03,4; 263. Schier (Av) 6:03,4; 264. Schier (Av) 6:03,4; 265. Schier (Av) 6:03,4; 266. Schier (Av) 6:03,4; 267. Schier (Av) 6:03,4; 268. Schier (Av) 6:03,4; 269. Schier (Av) 6:03,4; 270. Schier (Av) 6:03,4; 271. Schier (Av) 6:03,4; 272. Schier (Av) 6:03,4; 273. Schier (Av) 6:03,4; 274. Schier (Av) 6:03,4; 275. Schier (Av) 6:03,4; 276. Schier (Av) 6:03,4; 277. Schier (Av) 6:03,4; 278. Schier (Av) 6:03,4; 279. Schier (Av) 6:03,4; 280. Schier (Av) 6:03,4; 281. Schier (Av) 6:03,4; 282. Schier (Av) 6:03,4; 283. Schier (Av) 6:03,4; 284. Schier (Av) 6:03,4; 285. Schier (Av) 6:03,4; 286. Schier (Av) 6:03,4; 287. Schier (Av) 6:03,4; 288. Schier (Av) 6:03,4; 289. Schier (Av) 6:03,4; 290. Schier (Av) 6:03,4; 291. Schier (Av) 6:03,4; 292. Schier (Av) 6:03,4; 293. Schier (Av) 6:03,4; 294. Schier (Av) 6:03,4; 295. Schier (Av) 6:03,4; 296. Schier (Av) 6:03,4; 297. Schier (Av) 6:03,4; 298. Schier (Av) 6:03,4; 299. Schier (Av) 6:03,4; 300. Schier (Av) 6:03,4; 301. Schier (Av) 6:03,4; 302. Schier (Av) 6:03,4; 303. Schier (Av) 6:03,4; 304. Schier (Av) 6:03,4; 305. Schier (Av) 6:03,4; 306. Schier (Av) 6:03,4; 307. Schier (Av) 6:03,4; 308. Schier (Av) 6:03,4; 309. Schier (Av) 6:03,4; 310. Schier (Av) 6:03,4; 311. Schier (Av) 6:03,4; 312. Schier (Av) 6:03,4; 313. Schier (Av) 6:03,4; 314. Schier (Av) 6:03,4; 315. Schier (Av) 6:03,4; 316. Schier (Av) 6:03,4; 317. Schier (Av) 6:03,4; 318. Schier (Av) 6:03,4; 319. Schier (Av) 6:03,4; 320. Schier (Av) 6:03,4; 321. Schier (Av) 6:03,4; 322. Schier (Av) 6:03,4; 323. Schier (Av) 6:03,4; 324. Schier (Av) 6:03,4; 325. Schier (Av) 6:03,4; 326. Schier (Av) 6:03,4; 327. Schier (Av) 6:03,4; 328. Schier (Av) 6:03,4; 329. Schier (Av) 6:03,4; 330. Schier (Av) 6:03,4; 331. Schier (Av) 6:03,4; 332. Schier (Av) 6:03,4; 333. Schier (Av) 6:03,4; 334. Schier (Av) 6:03,4; 335. Schier (Av) 6:03,4; 336. Schier (Av) 6:03,4; 337. Schier (Av) 6:03,4; 338. Schier (Av) 6:03,4; 339. Schier (Av) 6:03,4; 340. Schier (Av) 6:03,4; 341. Schier (Av) 6:03,4; 342. Schier (Av) 6:03,4; 343. Schier (Av) 6:03,4; 344. Schier (Av) 6:03,4; 345. Schier (Av) 6:03,4; 346. Schier (Av) 6:03,4; 347. Schier (Av) 6:03,4; 348. Schier (Av) 6:03,4; 349. Schier (Av) 6:03,4; 350. Schier (Av) 6:03,4; 351. Schier (Av) 6:03,4; 352. Schier (Av) 6:03,4; 353. Schier (Av) 6:03,4; 354. Schier (Av) 6:03,4; 355. Schier (Av) 6:03,4; 356. Schier (Av) 6:03,4; 357. Schier (Av) 6:03,4; 358. Schier (Av) 6:03,4; 359. Schier (Av) 6:03,4; 360. Schier (Av) 6:03,4; 361. Schier (Av) 6:03,4; 362. Schier (Av) 6:03,4; 363. Schier (Av) 6:03,4; 364. Schier (Av) 6:03,4; 365. Schier (Av) 6:03,4; 366. Schier (Av) 6:03,4; 367. Schier (Av) 6:03,4; 368. Schier (Av) 6:03,4; 369. Schier (Av) 6:03,4; 370. Schier (Av) 6:03,4; 371. Schier (Av) 6:03,4; 372. Schier (Av) 6:03,4; 373. Schier (Av) 6:03,4; 374. Schier (Av) 6:03,4; 375. Schier (Av) 6:03,4; 376. Schier (Av) 6:03,4; 377. Schier (Av) 6:03,4; 378. Schier (Av) 6:03,4; 379. Schier (Av) 6:03,4; 380. Schier (Av) 6:03,4; 381. Schier (Av) 6:03,4; 382. Schier (Av) 6:03,4; 383. Schier (Av) 6:03,4; 384. Schier (Av) 6:03,4; 385. Schier (Av) 6:03,4; 386. Schier (Av) 6:03,4; 387. Schier (Av) 6:03,4; 388. Schier (Av) 6:03,4; 389. Schier (Av) 6:03,4; 390. Schier (Av) 6:03,4; 391. Schier (Av) 6:03,4; 392. Schier (Av) 6:03,4; 393. Schier (Av) 6:03,4; 394. Schier (Av) 6:03,4; 395. Schier (Av) 6:03,4; 396. Schier (Av) 6:03,4; 397. Schier (Av) 6:03,4; 398. Schier (Av) 6:03,4; 399. Schier (Av) 6:03,4; 400. Schier (Av) 6:03,4; 401. Schier (Av) 6:03,4; 402. Schier (Av) 6:03,4; 403. Schier (Av) 6:03,4; 404. Schier (Av) 6:03,4; 405. Schier (Av) 6:03,4; 406. Schier (Av) 6:03,4; 407. Schier (Av) 6:03,4; 408. Schier (Av) 6:03,4; 409. Schier (Av) 6:03,4; 410. Schier (Av) 6:03,4; 411. Schier (Av) 6:03,4; 412. Schier (Av) 6:03,4; 413. Schier (Av) 6:03,4; 414. Schier (Av) 6:03,4; 415. Schier (Av) 6:03,4; 416. Schier (Av) 6:03,4; 417. Schier (Av) 6:03,4; 418. Schier (Av) 6:03,4; 419. Schier (Av) 6:03,4; 420. Schier (Av) 6:03,4; 421. Schier (Av) 6:03,4; 422. Schier (Av) 6:03,4; 423. Schier (Av) 6:03,4; 424. Schier (Av) 6:03,4; 425. Schier (Av) 6:03,4; 426. Schier (Av) 6:03,4; 427. Schier (Av) 6:03,4; 428. Schier (Av) 6:03,4; 429. Schier (Av) 6:03,4; 430. Schier (Av) 6:03,4; 431. Schier (Av) 6:03,4; 432. Schier (Av) 6:03,4; 433. Schier (Av) 6:03,4; 434. Schier (Av) 6:03,4; 435. Schier (Av) 6:03,4; 436. Schier (Av) 6:03,4; 437. Schier (Av) 6:03,4; 438. Schier (Av) 6:03,4; 439. Schier (Av) 6:03,4; 440. Schier (Av) 6:03,4; 441. Schier (Av) 6:03,4; 442. Schier (Av) 6:03,4; 443. Schier (Av) 6:03,4; 444. Schier (Av) 6:03,4; 445. Schier (Av) 6:03,4; 446. Schier (Av) 6:03,4; 447. Schier (Av) 6:03,4; 448. Schier (Av) 6:03,4; 449. Schier (Av) 6:03,4; 450. Schier (Av) 6:03,4; 451. Schier (Av) 6:03,4; 452. Schier (Av) 6:03,4; 453. Schier (Av) 6:03,4; 454. Schier (Av) 6:03,4; 455. Schier (Av) 6:03,4; 456. Schier (Av) 6:03,4; 457. Schier (Av) 6:03,4; 458. Schier (Av) 6:03,4; 459. Schier (Av) 6:03,4; 460. Schier (Av) 6:03,4; 461. Schier (Av) 6:03,4; 462. Schier (Av) 6:03,4; 463. Schier (Av) 6:03,4; 464. Schier (Av) 6:03,4; 465. Schier (Av) 6:03,4; 466. Schier (Av) 6:03,4; 467. Schier (Av) 6:03,4; 468. Schier (Av) 6:03,4; 469. Schier (Av) 6:03,4; 470. Schier (Av) 6:03,4; 471. Schier (Av) 6:03,4; 472. Schier (Av) 6:03,4; 473. Schier (Av) 6:03,4; 474. Schier (Av) 6:03,4; 475. Schier (Av) 6:03,4; 476. Schier (Av) 6:03,4; 477. Schier (Av) 6:03,4; 478. Schier (Av) 6:03,4; 479. Schier (Av) 6:03,4; 480. Schier (Av) 6:03,4; 481. Schier (Av) 6:03,4; 482. Schier (Av) 6:03,4; 483. Schier (Av) 6:03,4; 484. Schier (Av) 6:03,4; 485. Schier (Av) 6:03,4; 486. Schier (Av) 6:03,4; 487. Schier (Av) 6:03,4; 488. Schier (Av) 6:03,4; 489. Schier (Av) 6:03,4; 490. Schier (Av) 6:03,4; 491. Schier (Av) 6:03,4; 492. Schier (Av) 6:03,4; 493. Schier (Av) 6:03,4; 494. Schier (Av) 6:03,4; 495. Schier (Av) 6:03,4; 496. Schier (Av) 6:03,4; 497. Schier (Av) 6:03,4; 498. Schier (Av) 6:03,4; 499. Schier (Av) 6:03,4; 500. Schier (Av) 6:03,4; 501. Schier (Av) 6:03,4; 502. Schier (Av) 6:03,4; 503. Schier (Av) 6:03,4; 504. Schier (Av) 6:03,4; 505. Schier (Av) 6:03,4; 506. Schier (Av) 6:03,4; 507. Schier (Av) 6:03,4; 508. Schier (Av) 6:03,4; 509. Schier (Av) 6:03,4; 510. Schier (Av) 6:03,4; 511. Schier (Av) 6:03,4; 512. Schier (Av) 6:03,4; 513. Schier (Av) 6:03,4; 514. Schier (Av) 6:03,4; 515. Schier (Av) 6:03,4; 516. Schier (Av) 6:03,4; 517. Schier (Av) 6:03,4; 518. Schier (Av) 6:03,4; 519. Schier (Av) 6:03,4; 520. Schier (Av) 6:03,4; 521. Schier (Av) 6:03,4; 522. Schier (Av) 6:03,4; 523. Schier (Av) 6:03,4; 524. Schier (Av) 6:03,4; 525. Schier (Av) 6:03,4; 526. Schier (Av) 6:03,4; 527. Schier (Av) 6:03,4; 528. Schier (Av) 6:03,4; 529. Schier (Av) 6:03,4; 530. Schier (Av) 6:03,4; 531. Schier (Av) 6:03,4; 532. Schier (Av) 6:03,4; 533. Schier (Av) 6:03,4; 534. Schier (Av) 6:03,4; 535. Schier (Av) 6:03,4; 536. Schier (Av) 6:03,4; 537. Schier (Av) 6:03,4; 538. Schier (Av) 6:03,4; 539. Schier (Av) 6:03,4; 540. Schier (Av) 6:03,4; 541. Schier (Av) 6:03,4; 542. Schier (Av) 6:03,4; 543. Schier (Av) 6:03,4; 544. Schier (Av) 6:03,4; 545. Schier (Av) 6:03,4; 546. Schier (Av) 6:03,4; 547. Schier (Av) 6:03,4; 548. Schier (Av) 6:03,4; 549. Schier (Av) 6:03,4; 550. Schier (Av) 6:03,4; 551. Schier (Av) 6:03,4; 552. Schier (Av) 6:03,4; 553. Schier (Av) 6:03,4; 554. Schier (Av) 6:03,4; 555. Schier (Av) 6:03,4; 556. Schier (Av) 6:03,4; 557. Schier (Av) 6:03,4; 558. Schier (Av) 6:03,4; 559. Schier (Av) 6:03,4; 560. Schier (Av) 6:03,4; 561. Schier (Av) 6:03,4; 562. Schier (Av) 6:03,4; 563. Schier (Av) 6:03,4; 564.

OBVESTILA SPOREDIL MALI OGLASI

Izdaja in tiska Cestopisno podjetje "DELO", Ljubljana, Tomšičeva 1-3. Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva 1, Uprava Tomšičeva 1, telefon 21-322 do 21-324. Oglasi: Ljubljana, Titova 1, telefon 21-324. Narodni odelci: Ljubljana, Titova 1, telefon 21-324. Ljubljanski naročniki: 20-463, za zunanje naročnike 21-322. Poštni predal 25. - Brozovski naslov "DELO" Ljubljana. - Ziro račun pri Komunali banki, Ljubljana 600-181-971. Mesečna naročnina 500 din. - Rokopisov ne vračamo.

OBVESTILA

Preklic osmrtnice
V našem uredništvu se je večer glasil predstavnik SGP "Slovenija-cesta", ki je demantiral osmrtnico za inž. VIKTORJEM SKALARJEM, šefom gradbišča Ljubljana - nizke gradnje, objavljeno v nedeljskem "Delu" št. 219 z dne 13. avgusta t. l. Po izjavi predstavnikov SGP "Slovenija-cesta" je inž. Viktor Skalar živ in popolnoma zdrav na dopustu. Nedvomno je nekdo na sila prostišk način izkoristil naš časnik.

Takega primera v vsem našem tisku doslej še ni bilo. Upamo, da bomo krivca vendarle ugotovili in bo za svoje podlo dejanje prejel zaslužen plačil.

VIRENSOVI MAMI iz Ljubljane, Resljeva cesta 25, k 73-letnici rojstva iskreno čestitajo njeni hvalni otroci.

SEKCIJA ZA INTERIERANJE pri Okrajnem odboru Zveze borcev NOV Ljubljana obvešča vse borce in interierante iz taborniškega razreda, da se v sodelovanju z družino ter svoje tate umirijo, da bo v začetku septembra skupno potovanje v nedeljanje taborišče "Ravenbrück". Priloge sprejema do 15. avg.

AVIO SVETILNICE BOSNA POLICIJSKE
PROIZVAJA Trudbenik DOBOJ TEL 16

gusta - izletnik - Celje. Vse informacije se dobe na občinskih ali na okrajnem odboru Zveze borcev NOV ali pa neposredno pri "Izletniku" Celje.

MALI OGLASI

VSE AVTOMOBILE družbenega sektorja kupuje in plača dobrot - "Agencia Beograd", Beograd, Dositejeva 21-III, tel. 22-20.

FIAT 1100 tipa 103, dobro ohranjen, ugodno napredaj - 850 tisoč dinarjev. Ogled v garaži Ljubljana, Trg revolucije 1, dne 14. in 15. avgusta 1961 od 12. do 18. ure. 1961-3

PLETILNI STROJ DIAMANT 6-60, brezhiben, prodaj. Pomembno DELO Kranj pod "Najboljši ponudnik" 925-4

PEKARNA KRANJ prodaja naslednja osnovna sredstva: tri parne peči, štiri peči, tri peči, pet delovnih strojev za žemlje ter več razne opreme za pekarno. Pravico do nakupa po knjigovodstvu prodajalca. V primeru, da kupcu iz državnih podjetij ni, lahko kupijo zasebni. - Prodaja bo dne 22. avgusta 1961 ob 9. uri in to za interese državnih podjetij. Dne 23. avgusta 1961 ob 9. uri pa za zasebne. - Kupci teh osnovnih sredstev naj se ogledajo na upravi Pekarne Kranj, Cesta JLA 3, 6691-4

MEMJAN SOBO in kuhinjo v Mariboru za enako ali samo

NAKIT **TOBAK**

FABRIKA DUVANA - SKARLEVO

Upravni odbor podjetja "TOTRA" tovarna trakov, Ljubljana Zg. Hrušica 14

razpisuje delovno mesto **SEKRETARJA**

Ponudbe s kratkim življenjepisom pošljite na upravo podjetja. 6662

Razpisujemo prosta delovna mesta:

- KOMERCIALISTA
- MATERIALNEGA KNJIGOVODJO
- ADMINISTRATORJA
- SKLADIŠČNIKA
- VEČ POHISTVENIH MIZARJEV

Ponudbe pod: "Plača po dogovoru", sprejemamo do zasedbe. 6646

NAKIT - TOBAK

Igra Brigite Bardot. Tednik FN 31. Predstave ob 17. in 21. Prodaja vstopnic v vseh kinematografih ob 13. ure dalje.

LEITNI KINO BEZIGRAK: ob 20. domači film - "Košček modrega neba". Režija Toma Jančič. Igrata Milica Škerjanec, Petre Pričko. Tednik FN 32. Prodaja vstopnic področje uro pred predstavo.

LEITNI KINO TIVOLI: ob 20. TRBOVLJE: mehiški film "Serenada v Mehiki", samo ob 17.

KINO ROGASKA SLATINA: madžarski barv. CS film "Lepotica in cigani", ob 20.

KINO KRKA: NOVO MESTO: sovj. barv. film "Noblo kile". KINO DOM KAMNIK: ameriški barv. CS film "Dobro dan, zaleste", ob 20.

KINO SVOBODA - HRANSTNIK: amer. CS film "Nekateri so prišli", ob 15. Prodaja vstopnic ob 18. dalje.

KINO PARK - MURSKA SOBOTA: amer. film "V znamenju Zoraa". Predstavi ob 17.30 in 20. ure.

KINO DELAVSKI DOM - TRBOVLJE: amer. barv. film "Tonka", ob 18 in 20.

KINO VOJKO - KOPER: amer. film "Polkovnik in jaz".

SPORED ZA PONEDELJEK

5.00-8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) vmes ob 5.10-5.30 Nekaj domačih; 6.30 do 6.40 Reklame; 6.45 Poje komorniki zbor DPD Svobode - "Tonka"; 6.45-7.00 "Jesenec" - Dirigent Poide Uloga; 8.30 Početniško potovanje od strani do strani Ben Lucien Burman: V Somojem lazu; 8.45 Kvintet Jožeta Kampača; 9.00 Od arje do arje: 10.15 Zvonca mavnica; 11.00 Poljska in sovjetska zabavna glasba; 11.30 Matineja s skladbami Lucijana Marije Škerjanec; 12.00 Poje Ljubljanski orkester; 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Milica Oblak: Dorosnost gojitve dragega ribeza; 12.25 Melodije za opoldne; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Od vasi do vasi... (Slovenske narodne in domače melodije); 13.50 Blaž Arnič: Koncert za violino in orkester (Karlo Rupel - violina, Orkester Slovenske filharmonije dirigira Lovro Matičič); 14.30 Prilivete dreva; 14.35 Od Triglava do Ohrida (Pesmi in pesni jugoslovanskih narodov); 15.15 Obvestila, reklame in zabavna glasba; 15.40 Iz filmov in glasbenih revij; 16.00 Naši popotniki na tujem - Olga Božičkovič: Samotarji dolini Nila; 16.20 David Ojstrah in Emil Gilels - violinist in pianist - Giuseppe Tartini: Sorata v g-molu za violino in klavir, imenovano "Vražji triček" (David Ojstrah - violina, Vladimir Jampolski - klavir) - W. A. Mozart: Sonata za klavir št. 16 v B-duru (Emil Gilels - klavir); 16.55 Španski ples (Kitaristi Carlos Montoya); 17.00 Lokalni dnevniki; 17.15 Sferijem na poti! 18.00 Prizori iz Verdijeve "Aide"; 18.40 Kulturni glasbo; 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba; 19.30 Radijski dnevniki; 20.00 Poredekova panorama zabavnih

Velika izbira vseh vrst baterij

William P. McGovern

NI UPANJA ZA JUTRI

69

za sobo v Ljubljani. Ponudbe na področje DELO Maribor pod "Sončino".

PRODAM tovarni avto 4 T Diesel MAN. Ogled vsak dan Hrastnik Stučec 96.

UPRAVNI ODBOR podjetja "Pekarne-mli Vinko Reš v Ptuju" razpisuje mesto obratovodje v novi pekarni v Ptuju. - Pogoji: pekovski mojster na delovnem mestu obratovodje z najmanj 5 letno prakso. - Plača po pravilniku o delitvi osebnega dohodka.

UPRAVA ZA CESTE LRS - Tehnična sekcija Ajdovščina obvešča, da je cesta II. reda 317 Ziri-Spodnja Idrija na odseku Razpotje-Spodnja Idrija do nadaljnjega zaprta zaradi okvare na mostu v Spodnji Idriji. Obvoz je po cestni II. reda: Idrija-Kovačev rovt-Razpotje in obratno. O 6690

PONEDELJEK, 14. AVGUSTA: KINO UNION: nemški glasbeni film "Zvezda Risa". Režija Kurt Neumann. Igrata Maria Prau, Folco Lull, Tednik FN 32. Predstave ob 17. in 21. KINO KOMUNA: ameriški film "Nemirna leta". Režija Helmut Kautek. Igrata John Saxon, Sandra Dee, Tednik FN 32. Predstave ob 17. in 21. KINO VIO: domači zabavni film "Servisna postaja". Režija Radijo-Lola Djukić. Igrata Milja Aleksić, Vera Djukić. Tednik FN 32. Predstave ob 17. in 21. KINO SLOGA: amer. CS film "Ključ". Režija Carol Reed. Igrata William Holden, Sophia Loren. Tednik. Predstave ob 17. in 21. KINO SSKA: franc. barv. CS film "Sakramentska trčaja".

reči, ki si jih nekoč dobro opravi. Za taka dejanja je treba skrbeti kar naprej, pa boš imel o čem premišljevati.

Dobro, dobro, je pomislil, se naglji naprej in še bolj pozorno zapel pogled v cesto pred seboj. Ne premisljui zdaj o tem, pelj se in najdi pravo pot, za Kriščevo voljo. Zagledal je skedenj, ki je naglo švignil mimo njega, in spoznal, da je na pravi poti; zdaj se bo peljal skozi gozdček, potem pa bo videl majhno belo hišico na križišču.

Nenakomerna vožnja po valoviti cesti je povzročila, da ga je v ramenu kljuvalo. Na obrazu so mu izstopile potne kapljice in nenadoma ga je preplaval vroč, potem pa spet mraz val; mrzlica je zagorela v njem kakor plavž in hladni veter, ki mu je pihal po obrazu, je povzročil, da je zadrl cel po vsem telesu. Hudo mu je bilo; polivala ga je vročica, hkrati pa so mu zobje kar šklepetali. Toda vročica ni nič hudega, to mu je povedal še zdravnik. Z vročilo se bojuje proti bolezni. Takšna je kot ameriška konjenica v kavbojskem filmu. Nenadna pomoč v stiski.

Cemu neki smo zdaj v zaga? je pomislil. Misli so se mu pričele mešati. Kje je tista bela hišica? Mar sem že mimo? O bog, je pomislil zaskrbljeno in se naglji naprej, da bi poklical skozi vetrobran. S kom neki se zdaj bujuje? Vojne je že konec, ali ne? Pogled mu je padel na črni rokav. Uniforme nima, streliva in puške tudi ne. Prav zares je že konec. Konec za vse večne čase. Zda se ne potruje več te mrzlice. Zda mu je treba samo še tega, da najde Samba in ga odpelje nekam na varno. Spet mu je bilo vse jasno.

Bela hišica je blisnila mimo njega, malo pozneje pa je zavil z avtom na blatno cesto, ki je vodila proti farmi. Z eno roko se je bojeval proti pritisku

zadnji poti. Posebna zahvala znanec v Potočju, ki so nam stali ob strani in lajšali bolečino.

Zaljubljeni: moč Ziga, hčerka Erna z družino, sinova Istok in Bogo z družinoma, nekakšna Slavica z družino, brat Lojze in sestra Fani z družinama ter ostalo sorodstvo.

Potočja, Ljubljana, Beograd, Maribor, Ribnica na Dn, dne 12. avgusta 1961.

Ob hudem udarcu usode, ki nas je zadel, ko nam je iztrgal iz našega doma ljubljene ga in dobrega očeta in moža

ANDREJA SKRABLA

Izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki ste v teh težkih dneh sočustvovali z nami. Topla hvala vsem, ki ste ga v tako lepem številu spremljali in njegovi zadnji poti: župniku, podjetju Gradnje Maribor, Zb. Rog. Slatina in tov. Tovarniku, za prelepe besede ob odprtem grobu. Zahvala tudi vsem, ki so mu posredovali zapeli, gasilskemu društvu Rog. Slatina in mla. dincem predvojske vzgoje, ki so ga tako lepo spremljali k njegovemu zadnjemu domu.

Lepa hvala vsem darovalcem cvetja, s katerimi ste prepolnili njegov prezgodnji grob. TNZ Maribor - prometni odelci in podjetju SGP Rog. Slatina za požrtvovalnost in pomoč.

Družina Skrabl-Krumpak Rog. Slatina, 9. avg. 1961.

Po dolgem trpljenju nas je zapustila v 34. letu starosti naša ljuba mamica, sestra in teta

MICKA KOS

Iz Polje na Gorenjskem

Pogreb pokopane bo v ponedeljek, 14. avgusta 1961, ob 15. uri iz hiše zalosti na pokopališču v Begunjah.

Neotlažljivi: sin Tonček, brat in sestra ter ostalo sorodstvo.

Poljce, Zgoša, Kamna Gorica, Lesce, 12. avgusta 1961.

Ob nenadostiljvi izgubi naše drage, rade ljubljene žene, mame, stare mame, sestre, tete, tašče in svakinje

MARIJE PAGLIARUZZI roj. PETEK

se iskreno zahvaljujemo znanec in prijateljem ter vsem, ki so v najtežjih trenutkih sočustvovali z nami, izpraznili sožalje, darovali cvetje, ki ga je zelo ljubila in jo spremljal na

TELEVIZIJA

SPORED ZA PONEDELJEK
JRT 20.00 TV Dnevnik
BEOGRAD 20.00 Tedenski športni pregled

LJUBLJANA 20.35 Filmska reportaža o zborovanju z Ribnice na Pohorju

20.40 Dve humoristi. Frane Milčinski "LEGENDA O BIROKRATU" - Arkanđel, Avstrosloko - "SAMOMORILEC" - ZAGREB 21.35 Aktualna tema

TELEVIZIJSKI SPREJEMNIKI "MAJESTIC"

- serija Europa 1961 za izvoz
37-CEVNI Z VGRAJENIM UHF (DRUGI PROGRAM)
93.000.- Lit - za 48 cm
107.000.- Lit - za 58 cm
CENE FRANCO MEJA - KATALOG DOBITE PO
ZELJI PRI:
RADIO CHICCO MARIO
TRST - V. S. LAZZARO 8 - TELEFON 23170 5879

KOMISIJA ZA ŠTIPENDIRANJE PRI UPRAVNEM ODBORU DELAVSKEGA SVETA

ŽELEZARNE RAVNE, Ravne na Koroškem razpisuje po 7. in 27. členu Temeljnega zakona o štipendijah (Ur. list FLSR št. 32-55) za šolsko leto 1961-62 - naslednje

ŠTIPENDIJE

3 na Fakulteti za strojništvo
1 na Elektro fakulteti - jaki tok
1 na Fakulteti za kemijo
1 na Fakulteti za tehnično fiziko
1 na Fakulteti za tehnično matematiko
1 na Fakulteti za geodezijo
1 na Metalurški fakulteti
1 na Višji šoli za socialne delavce
3 na Tehnični srednji šoli - strojni oddelek
2 na Tehnični srednji šoli - elektro oddelek

Prošnjam, ki naj jih prostici pošljejo

KOMISIJI ZA ŠTIPENDIJE najkasneje do 25. avgusta 1961 - morajo priložiti: zadnje spričevalo oziroma frekvencialsko potrdilo, potrdilo o vpisu na fakulteto oziroma šolo, izjavo, da prostilec ne sprejema štipendije pri drugem organu ali podjetju in potrdilo o premoženjskem stanju in povprečnih mesečnih prejemkih staršev.

Prednost pri dodelitvi štipendije imajo poslodi sodelavcev, ki so zaposleni v podjetju, otroci padlih borcev NOV in žrtve fašističnega terorja in prostici, ki stanujejo v bližnjem območju podjetja. 6684

NOVICE IZ LJUBLJANE

LJUBLJANSKI HOTELI POLNI

V soboto so bili ljubljanski hoteli popolnoma zasedeni. V soboto je bilo v "Unionu" največ domačih gostov (80 do 90), od inozemskih pa največ iz Zah. Nemčije (15) in še posamezni gostje iz Italije, Češke, Slovaške, Anglije in Avstrije. Hotel "Turisti" sprejema lahko 140 gostov in je bil poln. Razen domačih je bil največ tujih gostov iz Francije (in sicer 85), Avstrije 30 in še posamezni gostje. V "Slonu" je bilo največ Italijanov, potem pa Nemcev. Francozov, Angležev, Amerikancev in Avstrijev. Mimo tega pa je bilo tudi 30 domačih gostov. Tudi hotel "Bellevue" je bil zaseden. Razen domačih gostov je bilo največ Avstrijev (15) ter nekaj iz Nemčije in Amerike. (T. Z.)

POKOKE V LJUBLJANI

Na ljubljanskem Magistratu se je v minulem tednu poročilo 72 parov, od tega 13 v sredo, v soboto pa 59 parov. V sredo je bila tudi zlata poroka, ki sta jo praznovala Ciril in Amalija Belec iz Ljubljane. T. Z.

ROJSTVA

V minulem tednu je bilo v Mestni porodnišnici 33 rojstev, od tega 18 deklic in 15 dečkov. Na kliniki za ginekologijo pa je bilo v istem času 48 rojstev (21 deklic in 27 dečkov). (T. Z.)

PREVELIKO HITROSTI MOTORISTA

Andreja Polja je bila vzrok trčenja v osebnem avtomobilu Radka Juvana. Do nesreče je prišlo včeraj ob 11.10 ura na križišču Strelške ulice in Krekove trga. Pri trčenju je bilo škoda za okoli 180.000 dinarjev.

ZABODEL GA JE IN POBEGLIL

Ljubljana, 13. avgusta - Včeraj ob 16. uri so obvestili TNZ, da je 44-letni delavec Franc Miklavčič iz naselja v Ulici majke Jugovice pri vojaški bolnišnici zabodel z nožem 24-letnika Janca Ivančiča. Miklavčič je po dejanju pobegnil. Komisija je ugotovila, da je prišlo do napada zaradi ljubosumnosti. Ko so Ivančiča, ki je bil hudo poškodovan, prinesli v bolnišnico, je tam odklonil zdravniško pomoč, potem pa je celo pobegnil iz bolnišnice. Za Miklavčičem pa je razpisana uro.

FRANC PRESETNIK

sedlar v Pivovarni Union

Do pogreba leži v Stožicah - Titova 239. Pogreb bo v ponedeljek, 14. t. m. ob 17. uri na pokopališču v Stožicah. Stožice, Vrhnovo, 12. avgusta 1961.

Zaljubljeni: žena Francka in hči Francka, učiteljica z družino.

KAREL SOTLAR

učitelj praktičnega pouka

Pogreb draga pokojnika bo v ponedeljek, dne 14. avgusta 1961, ob 17. uri izpred mrliške vežice v Trbovljah.

Zaljubljeni: žena Marija, sin Drago z družino, hčerka Rosvita, mati Marija, brat Rudi in sestra Dragica.

Trbovlje, dne 13. avgusta 1961.

HELENA KERNJAK, roj. Mulej

vdova mizarskega pomočnika

Pogreb draga mame bo v torek, dne 15. avgusta 1961, ob 17. uri izpred pokopališča na Viču. Do pogreba leži v Jožefovi mrliški vežici na Zalah.

Zaljubljeni: sin Franci, hčerki Anica in Marica, por. Kolman, snaha Pavla in zet Oto, vnuki, vnukinja, pravnuk in sorodstvo.

Ljubljana, dne 13. avgusta 1961.

Franc Upelj

iz Kresniških Poljan, železničar v pokloju

Na zadnji poti ga bomo spremljali v ponedeljek 14. VIII. ob 17. uri iz hiše zalosti na domače pokopališču v Kresnicah.

Zaljubljeni: žena Ivana, sinovi Stanislav z družino, Ludvik z družino, Janez z ženo, Riko in Jože, hčerke Ivanka in Angelca z družinami ter ostalo sorodstvo.

Kresniške Poljane, dne 13. avgusta 1961.

Andrej Milakar

sedlar

Pogreb draga pokojnika bo v torek, dne 15. avgusta 1961, ob 16. uri iz Frančiškove mrliške vežice na Zalah.

Zaljubljeni: žena Angela, sin Maks in ostalo sorodstvo.

Viševke, Stari trg, Vrhnika, 13. avg. 1961.

IVAN TISSU

NA NJEGOVI ZADNJI POTI GA BOMO SPREMILI V PONEDELJEK, DNE 14. AVGUSTA 1961, OB 16. URI V KOSTANJEVCI NA KRKI.

UPRAVA IN SINDIKALNA PODRUŽNICA SGP PIONIR - NOVO MESTO

PROMETNE IN DRUGE NESREČE

Ljubljana, 13. avg. - Včeraj sta se v mariborskem okraju pripetili dve hudi prometni nesreči, ko sta pod kolesi tovornjakov izgubila življenje pešec in kolestar. V ljubljanskem kraju je bilo 13 nesreč, med njimi dve hudi.

Po stranski cesti gradbišča Tehnogradnje v Obzoltu je ob 6.40 uri vozil tovornjak Janca Babič. Po cesti so šli delavci, med njimi tudi 61-letni Martin Teskac, ki je hodil po desni strani. Ko je tovornjak pripeljal mimo, je zadel Teskaca desna stopnica pri kabinu in ga potegnila pod zadnja kolesa. Kolesta so Teskacu zdrbala prsni kos, tako da je zaradi hudih poškodb umrl med prevozom v bolnišnico.

Na cesti XIV. divizije v Mariboru je ob 14.45 uri vozil sem tja kolestar Stanislav Gril, star 42 let, doma iz Košakovice ul. št. 29. Pri hiši št. 74 je pripeljal za njim tovornjak, ki ga je vozil Anton Jelen. Ko je voznik videl, da kolestar vozi cik-cak, ga je začel prehitovati z leve strani. Ko je bil tovornjak s prvim delom mimo kolestarja, je ta zavil na levo, zadel v avto in padel. Pri padcu je prišel pod zadnja kolesa tovornjaka. Bil je na mestu mrtve.

Na križišču Saranovčeve in Ljutiske ceste v Viru pri Domalah je ob 11.30 uri voznik osebnega avtomobila Janca Pogacar nakazal spremembo smeri na levo, ko je vozil proti Trojanam. Pred tem pa se ni prepračil, če je cesta za njim prosta. Zato se je vanj zaletel osebn. avtomobil, ki ga je pripeljal za njim s hitrostjo 100 km na uro Dunajčan Hans Ta-

ANTONA POJETA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in izrazili sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni zdravnikom vojne bolnišnice in onkološkemu inštitutu v Ljubljani, upravi voj. bolnišnice Ljubljana, Komandi VO Ljubljana, Komandi VP 9685 Ljubljana, Komandi garnizona Ribnica, množičnim organizacijam Ribnice, posebej pa še organizacijam Caba, gospodinjic za lepe poslovljne besede in godbi. Hkrati se zahvaljujemo vsem, ki ste kakor koli počastili njegov spomin.

Zaljubljeni: žena Ruža, hčerki Zlatica in Dušana ter ostalo sorodstvo.

Ivanka Česnik

rojena SUSA

Pogreb draga pokojnika bo v torek, dne 15. avgusta 1961, ob 16. uri v Senožečah. Do pogreba leži v mrliški vežici na Vrhniki.

Zaljubljeni: sin Stanko s sorodniki. Vrhnika, 13. avg. 1961.

Franc Upelj

Obveščamo vse sorodnike in znance, da nas je po dolgi in mučni bolezni za vedno zapustil naš preljubljeni mož, oče, brat, stari oče, stric in svak

V 90. letu starosti je preminila moja draga mama in teta

Andrej Milakar

Pogreb draga pokojnika bo v torek, dne 15. avgusta 1961, ob 16. uri iz Frančiškove mrliške vežice na Zalah.

Zaljubljeni: žena Angela, sin Maks in ostalo sorodstvo.

Viševke, Stari trg, Vrhnika, 13. avg. 1961.

IVANKA ČESNIK

rojena SUSA

Pogreb draga pokojnika bo v torek, dne 15. avgusta 1961, ob 16. uri v Senožečah. Do pogreba leži v mrliški vežici na Vrhniki.

Zaljubljeni: sin Stanko s sorodniki. Vrhnika, 13. avg. 1961.

Franc Upelj

Obveščamo vse sorodnike in znance, da nas je po dolgi in mučni bolezni za vedno zapustil naš preljubljeni mož, oče, brat, stari oče, stric in svak

V 90. letu starosti je preminila moja draga mama in teta

Andrej Milakar

Pogreb draga pokojnika bo v torek, dne 15. avgusta 1961, ob 16. uri iz Frančiškove mrliške vežice na Zalah.

Zaljubljeni: žena Angela, sin Maks in ostalo sorodstvo.

Viševke, Stari trg, Vrhnika, 13. avg. 1961.

IVANKA ČESNIK

rojena SUSA

Pogreb draga pokojnika bo v torek, dne 15. avgusta 1961, ob 16. uri v Senožečah. Do pogreba leži v mrliški vežici na Vrhniki.

Zaljubljeni: sin Stanko s sorodniki. Vrhnika, 13. avg. 1961.

Franc Upelj

Obveščamo vse sorodnike in znance, da nas je po dolgi in mučni bolezni za vedno zapustil naš preljubljeni mož, oče, brat, stari oče, stric in svak

V 90. letu starosti je preminila moja draga mama in teta

Andrej Milakar

Pogreb draga pokojnika bo v torek, dne 15. avgusta 1961, ob 16. uri iz Frančiškove mrliške vežice na Zalah.

Zaljubljeni: žena Angela, sin Maks in ostalo sorodstvo.

Viševke, Stari trg, Vrhnika, 13. avg. 1961.

IVANKA ČESNIK

rojena SUSA

Pogreb draga pokojnika bo v torek, dne 15. avgusta 1961, ob 16. uri v Senožečah. Do pogreba leži v mrliški vežici na Vrhniki.

Zaljubljeni: sin Stanko s sorodniki. Vrhnika, 13. avg. 1961.

Franc Upelj

Obveščamo vse sorodnike in znance, da nas je po dolgi in mučni bolezni za vedno zapustil naš preljubljeni mož, oče, brat, stari oče, stric in svak

V 90. letu starosti je preminila moja draga mama in teta

Andrej Milakar

Pogreb draga pokojnika bo v torek, dne 15. avgusta 1961, ob 16. uri iz Frančiškove mrliške vežice na Zalah.

Zaljubljeni: žena Angela, sin Maks in ostalo sorodstvo.

Viševke, Stari trg, Vrhnika, 13. avg. 1961.

IVANKA ČESNIK

rojena SUSA

Pogreb draga pokojnika bo v torek, dne 15. avgusta 1961, ob 16. uri v Senožečah. Do pogreba leži v mrliški vežici na Vrhniki.

Zaljubljeni: sin Stanko s sorodniki. Vrhnika, 13. avg. 1961.

Franc Upelj

Obveščamo vse sorodnike in znance, da nas je po dolgi in mučni bolezni za vedno zapustil naš preljubljeni mož, oče, brat, stari oče, stric in svak

V 90. letu starosti je preminila moja draga mama in teta

Andrej Milakar

Pogreb draga pokojnika bo v torek, dne 15. avgusta 1961, ob 16. uri iz Frančiškove mrliške vežice na Zalah.

Zaljubljeni: žena Angela, sin Maks in ostalo sorodstvo.

Viševke, Stari trg, Vrhnika, 13. avg. 1961.

IVANKA ČESNIK

rojena SUSA

Pogreb draga pokojnika bo v torek, dne 15. avgusta 1961, ob 16. uri v Senožečah. Do pogreba leži v mrliški vežici na Vrhniki.

Zaljubljeni: sin Stanko s sorodniki. Vrhnika, 13. avg. 1961.

43. Ljudje so prihili k Jakcu. Stara Pamoy ga je z obema rokama objela in si ga prižela na prsi, medtem ko si solze v curku polzele po licu. Potem se je obrnila k Evasu in ga začela spet milovati. Ni bilo težko ugati, kateri izmed Duppovih sinov je njen ljubljene.

Zdajci je orjaški bojevnik dvignil roko. Jakce je vedel, da je to Mamoose, poglavar vseh poglavarjev. Na glavi je imel razkošen nakit, okrog vratu trojno

ogrlico iz zob morskega psa, po rokah in nogah pa vse polno veržic iz bisernic. Množica je na mah umolknila. Z glasom, ki je odmeval po vsem zalivu, je poglavar poglavarjev povedal zbrani množici, da se s tem začena praznik radosti na otoku Meru, kajti Duppova sinova sta kot Lamara našla pot domov. Zato torej ukazuje, naj vsaka vasa prinese svoj delež zelenjave in sadja, želv in pišcave ter se udeležijo slavnosti in kresov Velike vasi. Tako bodi!

Ljudje so se veselo razpršili po stezah in hiteli v hrib. Preden bo vse pripravljeno za svečanost, bo trajalo še nekaj dni. Jakce je z Duppom in drugimi vaščani zvil najprej po peščenem bregu, nato pa po nizkih holmih skozi vasi Keveid in Servaged. Hodili so zlagoma in Jakce se je ustavljal pri vsakem izmed številnih, čudnih kipov, ki so mu burkali domišljijo.

Kupčija z zlatom - tekma v domiselnosti

ZARADI TIHOTAPLJENEGA ZLATA, PLAČNAGA Z DVOJNO CENO, IMA INDIJA VSAJ 150 MILIJONOV RUPIJ ŠKODE

Indijska vlada je sprejela proti tihotapstvu in prekrupčevanju z zlatom nov ukrep, po katerem smejo carinski organi temeljito pregledati vsakega sumljivega posameznika in njegovo vozilo, pa čeprav gre za diplomatski avtomobil. Indijska carina zapleni povprečno za 30 milijonov rupij zlata in tuje valute na leto, vendar je to le neznatni del zlata, ki ga tihotapci spravijo v deželo in s tem oskudujejo indijsko gospodarstvo za kopico dragocenih deviz.

Med največje akcije v zadnjih nekaj mesecih sodi zaplenba 300 kg zlata na ameriški tovorni ladji »Ruth Everett«. Tretji dan po pristanku v kalkutskem pristanišču — ladja je bila prej v Manili in Hongkongu — se je mornar spotaknil na

ladjo, pregledali so tudi prezevalne cevi in posode za smeti ter našli skupno 300 kg zlata, vrednega na indijski borzi skoraj milijon dolarjev.

Se več prahu je dvignila aretacija tihotapske družine med letalskimi strežnicami. Za preizkušnjo je carinik pregledal strežnico Jenny Wang in našel v njeni torbici prav tako četrtilogram zlata, pri njenem spremeljalcu pa kar dva kilograma. Nadaljnja preiskava je dala presenetljive rezultate.

Ta dva primera v grobem ponazarjata metode tihotapcev, ki oskudujejo Indijo vsako leto za težke milijone, posledica tega pa je, da se potem zdj carinikom sumljiv vsak tujec, ki pride v Indijo. Zakaj tolikšno povpraševanje po zlatu? Več sto let stanj indijski poročni običaji zahtevajo, da nevesta in ženini ter njihovi svojci izmenjajo dragocena darila. Ker skleno v Indiji vsako leto nad milijon zakonskih zvez in ker ima Indijci raje zlato — v ženinih nakitu ali v palicah — kot pa gotovino v banki, je razumljivo veliko povpraševanje, ki ga izkorišča tihotapska družina.

Do leta 1939 je Indija uvozila povprečno po pet milijonov unci zlata (unca je 28,35 grama), med drugo svetovno vojno pa je povsem prepovedala uvoz zlata in nakazovanje denarja v tujino. Prepovedi niso prekdali, torej je v tihotapljenju vse tuje novejšje zlato, kar ga je zdaj v Indiji. Na indijski črni borzi je zlato dvakrat dražje kot na mednarodnem trgu, tihotapci imajo torej lepe dobičke na račun indijskega gospodarstva. Večina zlata pride v Indijo iz Iraka, Libanona, Saudske Arabije in iz manjših dežel ob Perzijskem zalivu. Te petrolejske dežele kupujejo zlato na svetovnem trgu.

Tihotapske poti: lesene jadrnice pristajajo v indijskih pristaniščih, meja med Pakistanom in Indijo je dolga 4500 km in ponekod naravnost idealna za tihotapce, v puščavi Radžastan na primer v dolžini 1100 km sploh ni točno začrtana. Precej zlata pride čez gorske prelaze iz Burme.

Kopenski tihotapci so tako iznajdljivi, da se indijski carinski organi sploh ne čudijo več, saj so našli zlato v votlinah posteljnih ogradij, v dežnikih s prevlečenimi zlatimi držaji, kot zlato žico v kosarrah in preprogah, rubine in smaragde v lešnikih, diamante pa celo v rožinah kot sestavnih delih raznih slaštic.

Smola španskega tihotapca:

dvakrat cenejši kot v Hongkongu ali Macau. Strokovnjaki priporočajo kot učinkovit ukrep spremembo valutne politike, ker pa bi to neugodno vplivalo na indijsko gospodarstvo, se vlada ni odločila za predlog. Indijski gospodarstvenik dr. Shency je predlagal, naj bi vlada sama uvažala zlato in ga prodajala na dražbi. S tem bi državne finance pospravile tistih 150 milijonov rupij, za kolikor tihotapci vsako leto prikrajšajo indijsko gospodarstvo. Predloga doslej še niso sprejeli. Težavo bi seveda odpravili najučinkoviteje s tem, če bi se ustrezno spremenile ljudske navade glede nalažanja premoženja v zlato, prevzgoja v tej zvezi pa bo nedvomno trajala več človeških rodov.

Ram Panjabi



Vezeni šali in druga ogrinjala veljajo za tradicionalne izdelke indijske domače obrti, taki z vtiskanimi zlatimi nitmi pa so še posebej dragoceni

Številke o naših mestih

VELIKOST MESTNIH NASELJ NI VSELEJ MERILO ZA ŠTEVILO IN MOČ INDUSTRIJSKIH PODJETIJ

V Jugoslaviji je 70 naselij, ki se zaradi velikosti ali zunanje podobe uvrščajo v kategorijo pravih mest. Srbija ima 23 takih naselij, Hrvaška 15, Bosna in Hercegovina 11, Makedonija 9, Slovenija 8 in Črna gora 4. Spreminjanje nekaterih kmetijskih središč v industrijska je eden najbolj zanimivih pojavov povojnega obdobja. Zaradi nagle graditve industrije se je občutno spremenila vloga in zunanja podoba naših mest.

Drugo pomembno dejstvo je težnja navzgor pri graditvi stanovanjskih naselij in drugih objektov. Skoraj vsa mesta, ki se v povojnih letih industrijsko razvijajo, težijo za graditvijo čimveč na čim manjšem prostoru. Najrazglednejši primer je Skopje, ki ima 3.000 ha za zidanim površin, nasprotno pa so številna druga mesta površinsko mnogo večja, čeprav imajo manj prebivalcev.

Najrazglednejšo težnjo po razširitvi kaže Ljubljana, ki ima površino 10.500 ha. Ljubljana je hkrati mesto z najmanjšo težnjo po graditvi visokih poslopij in zgostitvi naselij. To se nanasa v precejšnjem obsegu tudi na Sarajevo, Subotico, Maribor, Mostar in na še nekatera mesta. Beograd je nekoliko v sredini, Zagreb pa ima kljub znatno manjši prebivalstvu občutno večjo površino kot glavno mesto dežele.

Največ industrijskih podjetij je v Beogradu, potem pa se vrstijo Zagreb, Ljubljana, Novi Sad, Sarajevo, Skopje, Maribor, Subotica, Osijek in Niš. Ta vrstni red se precej razlikuje od seznama mest po številu prebivalcev. Precej visoko so Novi Sad, Maribor, Osijek in Niš, katerih industrijski potencial se zelo naglo razvija. Največje središče jugoslo-

vi vsak osmi, v Zagrebu vsak šesti, v Ljubljani in Sarajevu vsak peti, v Nišu vsak četrty, v Mariboru vsak tretji itd. To so hkrati tudi najmočnejša industrijska središča v naši deželi, s tem da so manjša mesta prepričljivo na vrhu lestvice.

Beograd je z 260.000 ljudmi na prvem mestu glede števila zaposlenih v družbenem sektorju. Za njim se vrstijo Zagreb, Ljubljana, Sarajevo, Maribor in Skopje. Zanimiv je Maribor: po velikosti deveto mesto v naši deželi je glede števila zaposlenih na petem mestu. Ljubljana ima manj prebivalcev kot Skopje in Sarajevo, vendar znatno več zaposlenih. — Ti podatki

Letalo - gasilska cisterna

Za gašenje gozdnih požarov uporablja neka kanadska letalska družba posebna letala, neke vrste cisterne, ki lahko vzamejo s seboj do 28 ton tekočin. Dosedajni poskusi kažejo, da takšno letalo pokrije v eni uri 8 km

Hito pripravljeno kosilo

Musaka iz kolerabice, krompir, kompot iz breskev. Kosilo pripravimo v eni uri, v »ekonomu« v trideset ur. Musaka: potrebujemo štiri desete kile zelene teletine, 70 dkg mladih kolerabice, dve žlici masti ali margarine, belega zela, peteršilj, poper, jajce, sol.

paradižnik, smetano. — Cebulo drobno zrežemo. V kolic razbeležimo maslo in na njej prazimo čebulo in meso. Ko je napoli oprazimo, odmaknemo od vročine, dodamo jajce, sol, poper in drobno sesekljano zel. Peteršilj, razmesamo. Kolerabice olupimo in zrežemo

Zlato v nakitu je poglavna materialna vrednost indijske neveste, blesteče okrasje z vdelanimi dragimi kamni pa pomemben rekvizit raznih obrednih plesalcev. Enega izmed njih kaže gornji posnetek

se vrnila. Letalske sile na Malti so takrat štele 136 britanskih lovcev in 38 bombnikov, ki naj bi s svoje strani ščitili konvoj.

ZADNJI POSVET

Dva dni pred koncem julija se je admiral Syfret še zadnjič pogovoril z oficirji o celotni akciji. V večernem mraku 11. avgusta naj bi iz različnih pristanišč odplule ladje najbolj nevarnega konvoja v drugi svetovni vojni. Skupni cilj: Malta.

Kapitan Mason, komandant »Ohio«, je prišel na krizarko »Nigeria«. Admiral Burroughs je povedal zbranim oficirjem: »Well, peljali boste na Malto.« Ob zaključku posvetovanja je dobil vsak kapitan zapečateno pismo z napisom: »Odprediti šele med plovo.« »Takole,« je rekel admiral Burroughs. »Dvanajste ga avgusta moramo biti blizu Skerkijs. Vsi veste, kaj to pomeni. V Sredozemlju.«

Veliko Rovačević: KAPELSKI OGNJI

156

TARTIZANSKI ROMAN

Takrat je mislil, da je to navadna starčevska smrt, ki jo je pospešila ofenziva, dokler ni vsega tega povedal oficirju. Bitte na mu je preprečilo iz zdravniško hladno pojasnil:

— Stari bil skoraj gotovo še danes živ, če ne bi bilo kruha in sira. Z njim si ga ubil. Pretirana lakota mora imeti medicinski postopek pri ponovni jedi. Sodna medicina bi to kvalificirala kot umor iz malomarnosti.

Tistega, kar se je pripetilo dan prej, preden je bil ranjen na vzhodni strani Rijnjaka, Ljubo ni videl. Samo Italijani in sledovi so ostali kot priče. Na majhni iasi blizu stupa je bila kopica sena. Ze dve leti stara. Deževna leta in čedalje manj živine so ji zagotavljali dolgo življenje. Ljubo in skupina kurirjev so čestokrat ob njej počivali in jedli. Skoraj bi bila zgorela, ko so zadnjikrat v njeni senici pod njo počivali in kadili. Dimnikar je nerodno pozabil prižgani ogorek, od katerega se je kopica hitro vnela. Ogenj so še pravočasno zapazili in pogasili.

Sedmi dan ofenzive, ko so spet prišli do te kopice, so namesto nje našli samo kup pepela. Iz sredine se je skozi pepel prebujal samo pramen dima, kar je pomenilo, da je sredina še topla. Pepel je bil še mlačen. Ob robu pogorišča pa so bile posejane črne in bele zgozlene kosti. Ljubo je s kurirji dolgo hodil okrog žalostnega kroga, da bi razvozlati uganko. Končno so se mislili, da so živalske kosti, da se je vojska mastila z mesom in metalnimi kostmi v ognju. Ko pa so se brskali po pepelu, so odkrili resnico. Na nekaj krajih so našli z žico povezana zapestja. Vezi so bile zdaj že zrahline in je bilo vsako kost lahko izveči. Dve roki sta bili zvezani z žico in vozeli se še dobro držali. Črna zgoznela koža se je popolnoma prilepila na kosti. Na prstu ene roke je bil širok počrtni prst iz navadne kovine. Dimnikar je našel belo, popolnoma ohranjeno lobanjo ter jo pažljivo vzela v roke; takoj pa je razpadla in se zaprslila, kakor da je bila iz moka.

Skoraj leto dni je živela »drežniška republika« brez ofenzive. Narava jo je obdala s širokim in visokimi masivi, kakor da jo je namenila za neke daljine vojske načrte, za neko posebno vojskovanje. Prekopane in preorane ceste, ki se

vijejo čez masive, so dobile videz že davno izbrusenih in pozabljenih karavanskih poti. Njihov mir so motile samo drobne partizanske kolone, ki so pušale za seboj čez prekopane ceste in posekane debla, čez nametane vejeve in porumenelo listje vijugaste sledi stezic. Njena vojska jo je branila pred napadi na progi, na cestah, v garnizijah in ji raztegnila njene meje do z žicami obdanih večjih krajev.

Tisto nekaj »malega«, kar je padalo po njenih vaseh izpod neba in z ladij, se je dalo prenesti. Vojska pa je bila nekaj drugega. Nič je ne more nadomestiti, niti ne doseči tako silo zločinov, ki jih lahko povzroči človeška roka s pomočjo majhne, nepriznane oborožitve, kakor je nož ali vžigalica, italijanska vžigalica z mehko voščeno palčico, katere plamenček, namenjen cigareti, razplamtati plamene, ki dosežejo kapelske vrhove in katerih dim zamrači sonce.

Prebivalstvo se je že precej navadilo na bombardiranje. Samo od prvih granat se umira. Narava je poskrbela za kritja, katera so kmečke noge hitro dosegle. Zenske se sploh niso oblačile. Kadar se je začelo bombardiranje, so brezglavo bežale, kakor da se ne nameravajo ustaviti, potem pa so se spomnile, da so kaj pozabile in se vracale v pekel eksplozije ter izpostavljale glave. Prvi čudež je bil, kako malo jih je padlo zaradi tega. Kadar sta bila tihotapstvo in letalstvo, so bili vsi preprečeni, da vojska ne bo šla iz garnizij. V tem pa je bila tudi uteha. Če bi se je vojna pri tem končala.

Ofenzive ne bo in ne bo. Tako je mislil skoraj sleherni prebivalec »republike«. To je Drežnica. Italijani so dobro vedeli, kako so iz Drežnice že enkrat bežali. Zanj ni vojske.

Ze tedni dni ni padla nobena granata.

Posamezna letala so zakrožila po enkrat, dvakrat, in se vrnila v smer, iz katere so priletela. Tako sumljiv prekinitev se je zdajdalj ni bilo. Zloveske šepetanje se je spet začelo. Kmetje niko! niso šepetali v prazno. Beseda »ofenziva« je živela močnejše kakor prejšnje leto. Sovražnikova vojska se je dolgo dni motala v širokem krogu okrog svobodnega ozemlja in se namerjala proti njemu. Vse to je bilo podobno prejšnjim kopičenjem vojske in je budilo upanje, da se ne bo spustila v dolino. Spomladi je bilo že dvakrat videti prav tako, pa se je obakrat vrnila.

KONVOJ ZA MALTO

Ko bi se konvoja srečala, bi spreminila smer in zemljo nam bo tiste dni

šlo za nohte. — Drevi gremo na pot. Vso srečo!

Na krovu »Ohio« so oficirji že pri stopnicah čakali svojega kapitana. »Kam bomo peljali vnetilji tovor?« so ga vprašali.

»Bojim se, da je to pot Malta naš cilj.«

Dve minuti kasneje so vedeli vsi člani posadke, kam se odpravljajo.

Ob osmih zvečer, dve uri pred maršom, so sestavni deli konvoja odpluli iz pristanišča. Stemmilo se je, ko je bilo štirinajst trgovskih ladij že daleč na morju. Ko se je začel napovedovati nov dan, se je posadka trgovskih ladij pomučila nevsakdanja panora: na obeh straneh so videli obise vojnih ladij. Sprleda sta pluli ladji »Nelson« in »Rodney«, za njima pa kot piščanci za kolkjo rušilni in druge vojske plovnice enote. Nad vsem so krožila letala, ki so iskala skrite nacistične podmornice.

Na cisternski ladji »Ohio« se je nova posadka na mestila v udobnih kabinah. Med drugo »pasjo stražo« so se mornarji zbrali v jedilnici. Kapitan Mason je pokazal odprto pismo: »Poslal ga je mornariški minister Alexander. Prebral vam ga bom.«

In je prebral med drugim: Malta je v veliki nevarnosti. Moramo ji pomagati. Otok je izpostavljen hudim napadom, če zaradi hrabrosti moramo pomagati branilcem Malte. Zaupamo v moč naše trgovske mornarice. Srečno vzhodje! Kapitan je razporedil posadko k topovom in strojnicam, tako da je bilo enaindvajset lažjih in težjih topov pripravljenih dan in noč.

Ponoči 10. avgusta je konvoj zaplul v Sredozemsko morje. Dokler je bilo ladjeve na Atlantiku, so se posadke vadile, da so bile

priljubljene na sleherni možnost.

VOHUNI V RIBIŠKIH COLNIH

Skozi Gibraltar je konvoj plul v treh skupinah. Temno je bilo, nad morsko gladino se je vlekla bela megla. Kazalo je, da bodo vse ladje v temi in megli preplule ožino, ne da bi jih opazili nemško-italijanski ogleduhi in vohuni. Ko pa so se prve vojne ladje in njim pripadajoče trgovske plovnice enote plule po ožini med Gibraltarjem in afriško obalo, so opazile v megli vrsto plesočih luči nad gladino: španske ribiške barke. Sicer povsem vsakdanja podoba v Sredozemlju, vendar so Britanci dobro vedeli, da se ti španski ribiški niso po naključju razporedili po vsem morju med evropsko in afriško obalo. Admiral Syfret je zapisal v dnevnik, da bodo agenti v Španiji bržkone obvestili sovražnika o konvoju.

Res so Nemci takoj izvedeli za konvoj, poročila so šla čez Pireneje. Med vsa vojna je izvrstno delovala obveščevalna zveza med Madridom in Berlinom, in sicer ne le po zaslugi hitlerjevskih agentov v Španiji temveč tudi po nemškem veleposlanstvu, ki so mu Francove oblasti posredovale mnoge važne novice. Obveščevalno službo je organiziral skrivnostni admiral Canaris, šef nemške obrambe, ki je imel tesne stike z vrsto španskih oblastnikov, do leta 1943 pa je pogosto tudi sam prihajal v Španijo. Sele takrat je zahodnim zaveznikom uspel zadovoljiv pritisk na Španco, da Canaris ni več smel na njihovo ozemlje.

Res so Nemci takoj izvedeli za konvoj, poročila so šla čez Pireneje. Med vsa vojna je izvrstno delovala obveščevalna zveza med Madridom in Berlinom, in sicer ne le po zaslugi hitlerjevskih agentov v Španiji temveč tudi po nemškem veleposlanstvu, ki so mu Francove oblasti posredovale mnoge važne novice. Obveščevalno službo je organiziral skrivnostni admiral Canaris, šef nemške obrambe, ki je imel tesne stike z vrsto španskih oblastnikov, do leta 1943 pa je pogosto tudi sam prihajal v Španijo. Sele takrat je zahodnim zaveznikom uspel zadovoljiv pritisk na Španco, da Canaris ni več smel na njihovo ozemlje.

Vsekakor je dejstvo: admiral Weichold, komandant nemškega sredozemskega ladjevja, je imel že konec julija podatke o »široko zasnovani zavezniki operaciji« za prodor v Sredozemlje. Vedel je, da so Angliji poklicali vojne in trgovske ladje z vseh konvov. Četrtega avgusta je Weichold prejel sporočilo, da so Britanci dodali konvoj še eno letalonosilko za boj proti podmornicam in globlinskim bombam. Vzporedno so tudi Italijani razbrazili iz prestraženih radjskih sporočil, da pripravljajo Britanci veliko akcijo v Sredozemlju.

Za dobro voljo



»Morje! Vidim morje...«



»Končno je našel nekoga, ki jebral njegovo knjigo.«

Križanka

VODORAVNO: 1. mladi ruski šahovski vetemolster, 7. angleški romantični pesnik, Byronov prijatelj (Percy Bysshe), 8. mesto na severni obali otoka Krete, 9. pripadnik zahodne skupine starih Slovanov, 10. sporna, 13. tuje ženske ime, 14. mosko ime, 15. dvojna sol žvepene kisline, ki se uporablja za strojenje kože, 17. prostost, neodvisnost, 18. navedba značilnosti.

NAVPIČNO: 1. naslov karbojskega filma, ki velja še danes za klasičnega (v glavni vlogi Alan Ladd), 2. pešetero kotnik, tudi naziv za zgradbo vojnega ministrstva ZDA v Washingtonu, 3. angleško svetlo pivo, 4. zgradba, postavljena v dvesti zmanje, 5. soglasnik in samoglasnik, 6. naša in tuja črka, 7. »električna« morska riba, 11. glasbena vaja, 12. groza, strah, 16. debelele orientalsko suknjo, 17. avtomobilska oznaka za otok Šumbar, 18. zaporedni triki švedce.

REŠITVE PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. Irska, 6. Labore, 8. ide, 9. brč, 11. rop, 12. one, 13. isa, 14. rak, 15. Trdinia, 17. Denis.



Osrednje proslave 20-letnice ljudske revolucije na Štajerskem se je udeležilo blizu 40.000 ljudi.

Foto: Z. Deniša

OB 20-LETNICI LJUDSKE REVOLUCIJE NA ŠTAJERSKEM

Najboljši borci in aktivisti NOB - svetli zgledi mladi generaciji

Govor podpredsednika Izvršnega sveta LRS Viktorja Avblja - Slovesnosti se je udeležilo okrog 40.000 prebivalcev iz mariborskega, celjskega in murskosoboškega okraja

RIBNICA NA POHORJU, 13. avg. Lepo okrašena Ribnica na Pohorju je sprejela danes okrog 40.000 ljudi, ki so iz raznih krajev mariborskega, celjskega in murskosoboškega okraja prišli na proslave 20-letnice ljudske revolucije na Štajerskem. Preživeli borci I. štajerskega bataljona, II. grupe odredov, Pohorskega bataljona, Zidankove in Slan-drove brigade, Lackovega in Kozjanskega odreda in številnih drugih partizanskih enot, ki so se borile na področju Pohorja in Štajerske naslobo, so se po dolgem času obli, segli v roke in obudili spomine na začetek partizanske revolucije na tem področju.

Ze okrog devete ure do-poldne so začeli prihajati ljudje na zborovanišče pro- stor pred slavnostno tribu- no. V dolini pod Ribnico, stisnjeno ob tihem gozdi- ku, okrašen z državnimi in partizanskimi zastavami, je bilo veselo. Ravenska godba na pihala je igrala partizanske borbene pesmi. Čeprav sinoči vreme ude- leženecem ni bilo naklo- njeno, so se danes razkro- pili oblaki in posijalo je sonce.

Na slavnostni tribuni so bili številni državni in par- tijski voditelji, med njimi prvi komandant Glavnega štaba NOV in POS in pod- predsednik Zvezne ljudske skupščine Franc Leskosek- Luka, predsednik Glavne- ga odbora Socialistične zveze Slovenije Vida Tom- sič, podpredsednik Izvršne- ga sveta LRS Viktor Av- blja, član Izvršnega komi- teta CK ZKS dr. Jože Po- trč, generalna podpolkov- nika Stane Potočar in Pe- ter Stante, član Izvršnega sveta LRS Tone Bole in sekretar Glavnega odbora SZDL Slovenije Stane Markič.

Nad slavnostni prostor so priletela letala aerokluba "Zarko Majcen" iz Mari- bora. Eno med njimi je spustilo padalca, ki je pri- stal v zgornjem delu slavnostnega prostora. Fanfa- re so zaznale začetek ve- likega zborovanja. Zdrže- ni pevski zbori so ob spremljavi godbe zapeli In- ternacionalo. Potem je vzletelo okrog sto golobov- pismonok, ki so jih ob pri- ložnosti izpustili člani

mariborskega društva go- lobov-pismonok. Sekretar Okrajnega komi- teta ZKS za maribor- ski okraj Miloš Ledinek je pozdravil vse preživle partizanske borce. Prebi- valce gostoljubnega Pohor- ja in ostalih krajev ter številne goste, ki so prišli na veliko partizansko slav- je. V kratkih besedah je orisal junško borbo po- horskih in drugih partiz- anskih enot na področju Štajerske. Velika množica je potem z enominutnim molkom počastila spom- in padlih partizanov, talcev in drugih žrtev fašistične- ga nasilja. Potlej je govoril pomočnik komisarja Glavnega štaba NOV in POS ter podpredsednik Izvršnega sveta LRS Vik- tor Avblja.

dalje, da se je to med na- padom na Jugoslavijo, zla- sti krvavo pa okupaciji, izredno kruto maščevalo nad vsem slovenskim prebivalstvom, ki je hotelo tudi v teh pogojih odločno ostati še naprej slovensko.

Tovariš Avblja je opozoril na podedovane socialne krivice iz stare Jugoslavije, ki so prvi hip zamegli- le pravo zločinsko lice fa- šistične okupacije in omo- gočile, da so demagoški obljube premotile del so- cialno najbolj zatiranega prebivalstva. Na splošni položaj v teh krajih je vplivalo tudi preseljevanje nekaj deset tisočev Slove- ncev in stalna grožnja, da se lahko to vsak čas ponovi. S pošiljanjem v taboriš- ča, streljanjem talcev, z razpisovanjem nagrad in drugimi brutalnimi sredstvi je hotel okupator streti oboje: odpor in prepren- čiti njegov razmah. "Prav zaradi te zavajajoče raz- mase, ki jo je Avblja, za- radi različnih pogojev za borbo in za politično akti-

VELIKI POVOJNI USPEHI V IZGRADNJI SOCIALIZMA

V nadaljevanju svojega govora je tov. Avblja poudaril pridobitve narodno- osvobodilnega boja, brez katerih ne bi bilo plodov povojnega razvoja. Vrsta narodov, ki so izkoristili, se mora še danes boriti za svojo nacionalno osvobodit- vo. Vsakomur je jasno, da so nacionalna osvoboditev, ekonomska neodvisnost in trdna enotnost jugoslovanskih narodov tiste pridobit- ve NOB in ljudske revolucije, ki so omogočile samo- stojno in tako uspešno so- cialistično pot v našem do- sedanjem razvoju. Velike pridobitve osvobodilnega bo- ja, ki je prerasel v nacional- no in socialno osvobodit- vo, ter dosledna privrženost ši- rokim ljudskim množicam svet- lim tradicijam tega boja, dosledna privrženost Komunistične partije in nje- nega največjega borce tova- riša Tita koristim delovne- ga ljudstva in uresničevan- ju socialističnih načel v praksi - vse to je omogo- čilo, da so bile vse pozitiv- ne sile mobilizirane v po- vojno izgradnjo Titove Ju- goslavije, da se je tako uspešno uveljavil socialis- tični družbeni sistem. Vse večje uveljavljanje prin- cipov socialistične demokra- cije v našem družbenem življenju je omogočilo, da so bili pritegnjeni delovni ljudje k reševanju najvaž- nejših vprašanj, ki priza- devajo skupnost in posa- meznika.

"V marsikaterem pogle- du je narodnoosvobodilni boj zelo podoben povojni graditvi socialistične domo- vine," je poudaril tov. Av- blja. "V obeh primerih smo se lahko v največji meri opirali na svoje lastne sile. Bilo je manj prijateljev in malo neposredne pomoči, mnogo težav in poživljal- nosti, in mnogo uspehov, da so bili uresničeni osnovni cilji. V obeh primerih je bila dosežena trdna podla- ga za nadaljnji, še uspeš- nejši razvoj, za nadaljnje, še uspešnejše reševanje naj- važnejših nalog družbene graditve."

Tov. Avblja je poudaril, da so bili veliki uspehi v izgradnji socialistične druž- be poleg velikega ugleda, ki si ga je pridobila Jugosla- vija pod Titovim vodstvom med bojem, posledice zbi- ževanja naše države z miro- ljubnimi silami in državni- mi po svetu. Notranji go- spodarski in splošni dru- žbeni razvoj, dosledno zaso- panje najnaprednejših sta- lišč v znanosti in kulturi, za- vezanost za aktivno koele- stenco med narodi in siste- mi, za enakopravnost med

vistično delo, pa gre temu pionirskemu delu v letu 1941 in tudi pozneje - vi- šja prednost, večja cena. Vodi borbo in politično akcijo v teh pogojih je bilo težje in zato tudi zaslu- ženejše.

V nadaljevanju je tov. Avblja poudaril, da je bil teror okupatorja zama- za, čista borba se je kljub tež- kim pogojem razraščala. Nastale so nove partizan- ske enote. Pri tem ne bi ni- česar pomislilo naravno za- ledje, kot ga predstavlja Pohorje, če ne bi bilo pove- zanosti in medsebojne po- moči med vojaškimi enota- mi in prebivalstvom. Zave- stne sile, povezanost z ljud- skimi množicami, so bili temeljni pogoji - kakor v vsej Jugoslaviji - ki so bili tudi tod v celoti izpolnjeni.

Tov. Avblja je orisal ve- lik pomen prve Pohorske čete in pot, ki so jo preho- dila partizanske enote na tem področju, zlasti pa žr- tve legendarnega Pohorske- ga bataljona. "Ko se spomi- njamo 20. obletnice vstaje jugoslovanskih narodov," je dejal, "gre naše obudo- vanje, priznanje in zahvala vsem tistim, ki so na tem področju takoj v letu 1941 uresničevali poziv KPJ, zla- sti tistim, ki so za to žrtvo- vali svoja življenja."

narodi, za pomoč nerazvi- tim brez pogojev, prav po- sebej pa najodločilnejša po- litika miru, vse to daje naši državi tako prepričljivo vlogo v svetovni razvoju. Razen vrste priznanj in dokazov takšne napredne vloge v svetov- nem dogajanju priča o tem tudi to, da bo prav v naši

V PRIHODNOSTI POSVETITI BORCEM NOB ŠE VEČ SKRBI

"Danes se vse manj misli na težke čase, ko je bilo treba v preteklosti po vojni obnovljati porušeno in gra- diti nove proizvodne kapaci- tete," je dejal tov. Avblja. "Kakor med vojno, tako je bila tudi v teh težkih po- vojnih časih, poleg objek- tivnih pogojev tudi visoka zavest in politična zavest tisti faktor, ki mu je uspe- lo premagati vse težave. Tudi v prihodnje bo tre- ba premagovati vrsto za- prek, naši načrti za prihod- nje so tako veliki, čeprav realni, da bodo subjektiv- ne sile morale opraviti svo- jo veliko vlogo. Predvide- vanje o prihodnjem gospo- darskem razvoju je kljub velikemu optimizmu po- stavljeno na stvarno podla- go, če dosežemo uspehov, računam, da dejansko zmog- ljivosti naših proizvajal- nih sil in je preračunano na to, da se omogoči tudi v prihodnosti stalno pove- čevanje osebne blaginje in osebne potrošnje prebival- stva."

Kakor med NOB pa se bo tudi v bodoči izgradnji treba še mnogo truditi, da bodo opravičene vse posledice nekdane velike za- ostalosti, ki niso dovolje- vale, da bi že doslej je- večji del družbenih sred- stev namenili zadovolje- vanju osnovnih človekovih potreb. Te naloge po obse- gu in po teži prav nič ne zaostajajo za nalogami med NOB in povojno iz- gradnjo. Svetli zgledi vsem, zlasti pa mladi ge- neraciji, bodo pri tem pri- meri poživljalnosti in pri- zadevnosti naših naj- boljših borcev in aktivis- tov NOB. Popularizacija takšnih primerov in pojas- njevanje celotnega povoj- nega dogajanja bosta nu- jno višji polno zaupanje in še večjo vero v naš pri- hodnji razvoj."

Ob zaključku svojega govora je tov. Avblja de- jal, da bo treba v prihod- nje še bolj skrbeti za borce NOB, ki so v najhujših dneh sovražnikove okupa- cije odločno prispevali k boju za svobodo.

državi konferenca blizu 30 neangajiranih držav.

Ko je nakazal velik po- men konferencie prijatel- skih držav, je tovariš Av- blja ponovno poudaril, da so uspehi v naši notranji in zunanji politiki. Prav uspehi v našem notranjem razvoju pa so veliki pov- sod, v vsej državi, republi- ki, do poslednje občine. Če- dalje več državljanov je vključenih v delavsko in družbeno upravljanje in če- dalje več ljudi sodeluje pri odločanju in delitvi nara- dne dohodka. Človek po- staja temelj vsega dogaja- nja in graditve novih dru- žbenih odnosov. Tov. Avblja je v nadaljevanju prikazal pomembne novosti, ki se kažejo v osnutku nove usta- ve in ki kažejo na še večjo poglavitost demokratičnih pravic državljanov pri od- ločanju o skupnih zadevah. Prav tako se bo še naprej utrjeval naš komunalni si- stem, v katerem bo našel vsak državljan svoje mesto in pravico do demokratič- nega sodelovanja o skup- nih in osebnih zadevah. K nadaljnjemu razvoju in no- vim uspehom pa bo pripo- mogla tudi delitev nara- dne dohodka med družbo in gospodarskimi organizaci- jami, ki bo spodbujala k še večjim uspehom v graditvi našega gospodarstva in no- vih družbenih odnosov. Do- sedanji uspehi v tem raz- voju niso nobena propaga- da, pač pa so otipljivi pov- sod. O tem nas prepričajo podatki, ki govorijo o tri- kratno povečani proizvodnji v primerjavi s predvojn- o, o dva in polkrat večjem številu zaposlenih, v 50- povečani storitostni, pove- čana osebnostna potrošnja in razvoj na vseh področjih.

MELIORACIJE V MAKEDONIJI

Struško močvirje postaja plodno polje

Struga, 13. avg. Medtem ko se kopeli kopajo in sončijo na peščenih brega- vih Ohridskega jezera vzdolž vse obale od izliva Ornega Drima pa vse do Ohrida, pa ob Črni Drimi, malo dalje od Struge, tam, kjer se v neskonč- nost širi močvirje, nastane- čena z vodami rek in je- zer, dan in noč brijajo bul- dozeri, skripljejo žerjavi, vozijo kamioni. Tam v Struškem močvirju se ljud- je bojujejo z vodo in po- časi rejujejo pod za pedjo plodne zemlje. Struško močvirje postaja počasi plodno polje, nava žrnica Makedonije.

Ze devet let izsušujejo Struško močvirje. Prvo eta-

po prvi izsuševanju tega močvirja so že končali. Re- ka Satejske s svojimi pri- toki ni več nevarna za te kraje. Sedaj teče po novi strugi, daleč od mesta in Črne Drime, in se izliva v Ohridsko jezero. Nova struga reke je dolga 7 km. Ze so pričeli meliorirati Struško močvirje. Regulira- jo Črni Drim in gradijo si- stem kanalov. Najbolj po- spešno delajo vzdolž Čr- nega Drima v dolžini 10 km. Nenehno čistijo stroji korito te reke od Struge do vasi Velešta. Bagri in bul- dozeri so zamenjali člo- veško delovno silo in s tem pospešili dela. Ko bodo končali vsa dela, bodo do- bili nad 2000 ha setvene

Napovedi o konferenci šefov zahodnih držav

Oktober naj bi pozvali ZSSR na konferenco zunanjih ministrov v New Yorku - Ta poziv naj bi poslali s konference šefov zahodnih držav na Bermudih

NEW YORK, 13. avg. (Tanjug). V ameriških poluradnih krogih se širijo glasovi, da ni izključeno, da bi v dogled- nem času sklicali konferenco šefov zahodnih držav in vlad, verjetno na Bermudih, kjer bi obravnavali sedanjí položaj glede na berlinsko krizo in odnose s Sovjetsko zvezo. Napovedujejo, da bi s te konference verjetno po- slali povabilo Sovjetski zvezi na nujno konferenco mini- strov za zunanje zadeve.

Sestanek b. morda sklicali v New Yorku, kjer bodo oktobra zunanji ministri ZSSR, Francije, Britanije in ZDA prisostvovali zasedanju Generalne skupščine OZN.

Pozornost opazovalcev je sedaj usmerjena na poročilo ameriškega veleposlanika v Moskvi Thompsona, predse- dniku Kennedyju in na oče- no, ki jo je dal predsedniku zunanji minister Dean Rusk po vrnitvi s pariških razgo- vorov zunanjih ministrov. Nekateri politični opazoval- ci, ki pripisujejo mnogo večji pomen razgovorom med Kennedyjem in Thompsonom, se sprašujejo, ali ne bo predsednik izkoristil te pri- ložnosti in poslal posebno po- slanico premieru Hruščevu.

V washingtonskih krogih danes sicer zadržano govori- jo, da utegne priti še letos do pogajanj s Sovjetsko zve- zo za mirno rešitev ber- linske krize. Poudarja pa, da se pogajanja ne morejo za- četi, dokler ne bo več zna- menj, ki bi obetala uspeh.

Sindikatarudarjev je danes objavil razglas ob tem naj- večjem stavkovnem gibanju v Čilu in opozoril na nepo- pustljivo stališče ameriških lastnikov rudnikov bakra. Rudarji so namreč zahtevali občutno povečanje mezd in

utrjuje prepričanje, da želí Sovjetska zveza konsolida- cijo Vzhodne Nemčije in njeno priznanje, ne pa umik Zahoda iz Berlina. V zvezi s tem v Washingtonu po- sredno opozarjajo, da je Za- hod nekako že priznal dej- stvo obstoja Vzhodne Nemčije, čeprav ni nikoli nepo- sredno stopil z njo v stik. V krogih, ki so blizu State Departmentu, stalno vztra- jajo pri tem, da se priprave za pogajanja med Vzhodom in Zahodom o Berlinu lahko začne, brž ko Sovjetska zve- za sporoči jamstva za polo- žaj Zahodnih sil in za do- stop do zahodnega Berlina.

Rudarska slavka v Čilu

SANTIAGO, 13. av. (Prensa Latina). Stavkovno gibanje v rudnikih bakra v Čilu se je razširilo skoraj na vse rudnike v državi.

Kakor poroča sindikalna konfederacija Čila, so začeli stavkati tudi delavci v neka- terih rudnikih solitra in v vseh rudnikih bakra. Obstaja možnost, da bi v znamenje solidarnosti s stavko 16.000 rudarjev, ki so zaposleni v ameriških rudnikih bakra »Andes Copper« začeli stavka vsi delavci v industrijskih podjetjih. Sindikat rudarjev je danes objavil razglas ob tem naj- večjem stavkovnem gibanju v Čilu in opozoril na nepo- pustljivo stališče ameriških lastnikov rudnikov bakra. Rudarji so namreč zahtevali občutno povečanje mezd in

Kuba dolži ameriško oporišče, da jo izziva

HAVANA, 13. avg. (Tanjug). Kubanske oblasti so obtožile danes poveljstvo vojaškega oporišča ZDA v Calmaneri na južni obali pokrajine Oriente, da neposredno ščuvajo na diverzantske akcije in incidente, da bi našle povod za nastop ameriških čet iz tega oporišča proti Kubi.

To obtožbo vsebuje sporo- čilo ministrstva za po- branje zadeve, ki so ga po- slali predsedniku republike Dorticosu po uničenju mre- zice zaročinskih žarišč v po- krajini Oriente v bližini ameriškega pomorsko - le- talskega oporišča, kakor tudi v drugih pokrajinah.

GARIBALDINCI MED DOLENJCI

Novo mesto, 13. avgusta. — Med obiskom v Sloveniji je blizu 170 preživelih borcev italijanske partizanske brigade »Fontana« opoldne pri- spelo v Novo mesto. Tu so jih sprejeli in pozdravili predstavniki okrajnega in občinskega odbora Zveze borcev ter Socialistične zveze.

Na poti skozi Novo mesto so se garibaldinci ustavili na spomeniškem prostoru na Vrhih, kjer so v spominski vež pred ploščo padlih he- rojev in borcev položili ve- nen ter z enominutnim mol- kom počastili spomin na žr- tve revolucije. Po kosilu v hotelu Kandija so se odpe- ljali v Suhor pri Metliki.

Obletnica vstaje v Dalmaciji

Split, 13. avg. (Tanjug). — Nad vasjo Košuta pri Sinju so danes odkrili spomenik padlim borcem prvega par- tizanskega odreda in pro- slavljali 20-letnico vstaje v teh krajih. Spomenik je od- kril sekretar Zvezne ljud- ske skupščine Markso Bače, eden izmed voditeljev ljud- ske vstaje. Spomenik je od- kril na kraju, kjer je pred 20 leti prišlo do prve bitke med spilitškimi partizanskimi odredom ter ustaškimi in italijanskimi enotami.

Ob zaključku svojega govora je tov. Avblja de- jal, da bo treba v prihod- nje še bolj skrbeti za borce NOB, ki so v najhujših dneh sovražnikove okupa- cije odločno prispevali k boju za svobodo.

površine in donos na hek- tar se bo šestkrat povečal. Za regulacijo reke Satejske in njenih pritokov ter z usmeritvijo njihovih voda v Ohridsko jezero bodo omogočili večje zbiranje vode v Ohridskem jezeru, s tem pa tudi, da bo površi- na jezera ostala ista tudi po izkopavanju in čiščenju struge Črne Drime, kjer grade sedaj ob njegovem spodnjem toku pri vasi Glabočica velik jez za zbi- ranje bazen vodo HC Gla- bočica. Ta dela imajo to- rež dvakratni pomen za go- spodarstvo tega kraja. Z izsušitvijo Struškega moč- virja pa bodo preginali tudi komarje, ki so bili precej- šnja nesreča za mesto in

dov z vojski iz ameriške- ga oporišča. Akcija naj bi se začela z atentatom na vojnega ministra Raula Castra med zborovanjem 26. julija v Santiagu.

Hkrati s tem atentatom naj bi baterija minometal- cev kubanskih zaročnikov iz Calmanere začela stre- ljati na kubanske topniške položaje, od katerih so po- načrto o izzivanju agresije pričakovali, da bodo streljali nazaj na ameriško oporišče. To bi dalo po- veljstvo povod, da bi ob- javilo napad Kube na opo- rišče in začelo invazijo. Operacijo so odkrili tik pred 26. julijem, ko so ku- banski diverzanti iz tega oporišča s tovnjakom pre- valjali orožje do kraja, od koder naj bi začeli ak- cijo. Nekaj dni pred gra- znikom 26. julija so sicer opazili premike varnostnih organov, toda javnost ni vedela, kaj se dogaja. Se- danj pa je prišlo na dan, da so imeli zaročniki v načrtu akcije tudi v drugih po- krajinah. Poročajo, da so aretirali več oseb.

Zadnje vesti o Berlinu

Bonn, 13. avg. (Tanjug). V Berlinu je danes prišlo na več mestih do obmejnih incidentov, ki so jih povzo- čili državljani v zapadnem delu mesta, ki so govorci- rali oboževanje pripadnike vzhodnonemške policije. Po informacijah, ki so bile ob- javljene v Bonnu, je na pre- dno Kreutzberg približno 300 prebivalcev zahodnega dela Berlina vzvohodnega stališča do vzhodnonemških graničarjev ter enega izmed njih dejansko napadli. Drugi incident je bil zabeležen v predelu Reineckendorf,

ko je neki prebivalec za- hodnega Berlina, potem, ko je izrazil prepričanje, da ni pri- naravno puško ter pobegnil. Med zasledovanjem pobeg- lege izzivalca ga je neki vzhodnonemški policajlaž- je ranil z bajonetom v ko- leno. Tretji incident je iz- zvala skupina iz zahodnega Berlina, ki je skušala s silo odstraniti žično oviro, po- stavljeno zjutraj na preho- du med vzhodnim in zahod- nim delom mesta.

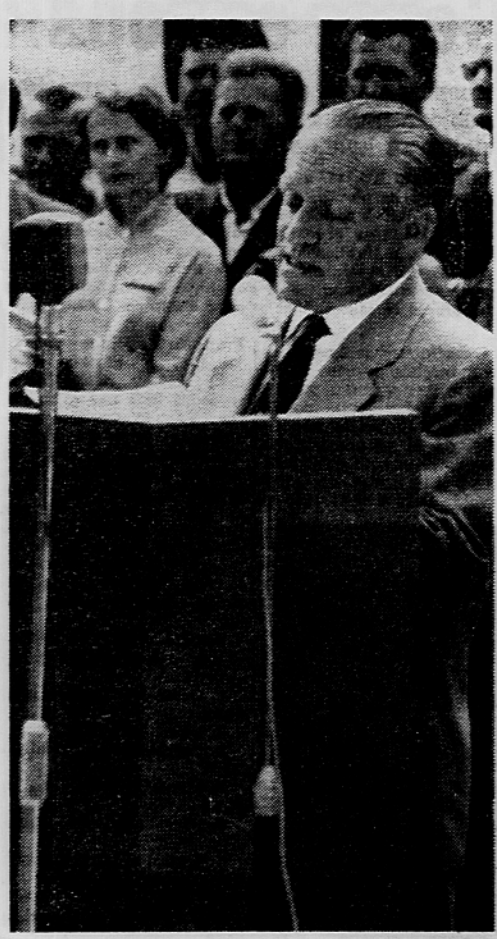
Bonn, 13. avg. (Tanjug). V Bonnu so zvečer objavili izjavo šefa zadržanih nem- skih kanclerja Adenauer- ja, ki naziva položaj v Ber- linu »zelo resen«. Odgovor- nost za to vso izjavo na vladno Nemške demokati- ne republike in na vzhod- nonevropske države. V svoji izjavi je Adenauer napove- dal, da bo zahodnonemška vlada skupaj s svojimi za- vezniki storila »potrebne ukrepe«. Pozval je prebi- valstvo, naj »ima polno za- upanje v te ukrepe«.

Washington, 13. avg. Mi- nister za zunanje zadeve ZDA Dean Rusk je danes izjavil, da je zapiranje prehoda med vzhodnim in zahodnim Berlinom »flag- rantna poškodba« sporazu- zuma med Vzhodom in Za- hodom. Rusk je tudi dejal, da bodo vložili »oster pro- test«. Kakor javlja Asso- ciated Press, je minister Rusk govoril z odobrenjem predsednika Kennedyja. — Predstavniki za tisk State Departmenta pa je izjavil, da ni predvideno, da bo Washington poslal protest naravnost Sovjetski zvezi. Izjavil je, da bo protest izročen Sovjetskemu ko- mandantu v Berlinu.

Iz govora tovariša Avblja

V uvodu je tov. Avblja poudaril velik pomen, ki ga imajo praznovanja ob 20. obletnici oboževanja vstaje proti okupatorju. Slavnos- ti, kakršna je današnja, obujajo v vseh spominih na tiste prve začetke upora proti vsem krivicam in po- sledicam okupacije, spomi- ne na začetke oboževanja upora, s katerimi je tako lepo povezan našo nešteto do- godkov iz prvih dni priprave na veliki boj s premočnim sovražnikom.

"Kakor povsod drugod," je nadaljeval tov. Avblja, "so bili tudi na tem področ- ju takšni odločilni dogodki pred 20. leti kar najtesneje povezani z dejavnostjo in aktivnostjo najnaprednej- ših ljudi. Komunistična partija je tudi tod takoj prve dni mobilizirala svo- je članstvo za najodločnej- so borbo proti okupatorju. Naloga njenih članov seve- da ni bila samo v tem, da se sami posvetijo in daru- jejo temu boju, ampak da z vsa potrebno prepriče- valnostjo in s pravičnim prikazovanjem in tolmä- njem priključnih in vojaš- kih dogodkov ter z oseb- nim zgledom mobilizirajo za ta boj čimširno množice. Delavska sredstva na tej severni meji Slovenije so se prva in najodločnejše od- zvala temu pozivu. Mari- bor, Ruše in drugi kraji so dali prve partizanske bor- ce, ki so na večeršnjih dan pred dvajsetimi leti izvedli prvi napad na okupatorja, ki je iz tega naselja, kjer danes praznujemo, hotel pokoriti bližnjo in daljno okolico. Prav ta napad 12. avgusta 1941 je pomenil jasno opozorilo okupatorju, da se v teh krajih nikdar ne bo počutil varnega. Po- menil je dvig upornega du- ha tukajšnjega prebivalstva in napoved neizprosne boja na vsakem koraku."



Tovariš Viktor Avblja med govorom Foto: Z. Deniša

OKUPATOR NI MOGEL UNIČITI VSELJDSKEGA UPORA

V nadaljevanju je tova- riš Avblja orisal politični pomen tega dogodka, ki je v zavesti ljudi terjal jasno opredelitev za boj. Pri tem je prišla do izraza odloči- lna vloga članov Komuni- stične partije in posame- znikov, ki so prav zaradi tega najbolj čutili okupa- torjev bes in represalije. Ze v prvih dneh boja so vzniknili imena, ki bodo za vedno ostala najsvetle- ji zgled predanosti, poži- tvornosti, borbenosti in visoke revolucionarne za- vesti. Kljub temu, da je uspelo okupatorju zločin-

sko prekiniti bogata in dragocena življenja teh in še vrste drugih najakti- vejših organizatorjev in borcev, začete poti vse- ljudskega upora ni mogel uničiti. Seme, ki so ga se- jali prvi revolucionarni borci, komunisti Slavko Slander, Lacko, Kovac, Novak, Kerencič, Besed- njak, Dušan Kraigher, Her- manko, Vera Slander, Zi- danšek, Osojnik, Kuhar, Slava Klavara, Stane Roz- man in še dolga vrsta zna- nih, pa tudi manj znanih zavestnih borcev, je po- gnalo svoje korenine in se

iz dneva v dan razrašalo. Nadaljnji razvoj osvobo- ditnega boja na Štajerskem je povezan z vrsto imen borcev in aktivistov, ki so nadaljevali delo padlih to- varišev. "Dobro je znano, da so bili pogoji boja in delova- nja za NOB v tem delu Slovenije precej drugačni," je poudaril tov. Avblja. "Na Štajerskem so bili ti pogoji težji. Ti kraji so bi- li priključeni k Reichu. Znano je Hitlerjevo pove- lje, naj okupatorske obla- sti napravijo to »deležo nemško. V teh krajih je bila še iz časov stare kap- talistične Jugoslavije izre- dno močna peta kolona. Dobro je znano, da proti tej peti koloni, proti Nem- cem in nemškutarjem, ki so se šopirili ob ob severni meji, takratna oblast ni ničesar podvela. Znano je